

ИЗБОРНОМ И НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ
ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

На седници Изборног и Наставно-научног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду одржаној 3. 7. 2023. године одређена је Комисија за избор ванредног професора за ужу научну област Српска књижевност, предмет Српска књижевност 20. века, у саставу: проф. др Александар Јерков, проф. др Предраг Петровић, проф. др Драган Бошковић, проф. др Слободан Владушић, проф. др Часлав Николић. На конкурс објављен у листу *Послови*, број 1051–1052 од 2. 8. 2023. године, јавио се један кандидат, др Бранко Вранеш, доцент на предмету за који је конкурс расписан. Доцент др Бранко Вранеш предао је уредно сву потребну документацију која је по закључењу конкурса достављена Комисији, па Комисија након увида у овај обиман конкурсни материјал, проучивши радове и књиге, има задовољство да Већу поднесе следећи

ИЗВЕШТАЈ

Биографија кандидата

Доцент Бранко Вранеш наводи у приложеној биографији да је рођен 1988. у Београду, где се и школовао. Групу за српску књижевност и језик на Катедри за српску књижевност са јужнословенским књижевностима Филолошког факултета Универзитета у Београду уписао је 2006. године и дипломирао 2011. године са просечном оценом 9,6. Дипломски рад на тему „*Ламент над Београдом* Милоша Црњанског: трагички смисао” оцењен је највишом оценом (10) на предмету Српска књижевност 20. века. За успех на основним студијама и допринос у изучавању српско-руских културних веза колега Вранеш је 2012. године добио награду „Проф. др Радмила Милентијевић”. Мастер студије је уписао 2011. године на Катедри за српску књижевност са јужнословенским књижевностима Филолошког факултета Универзитета у Београду, па је уз све положене предмете са просеком 10 завршио и ову етапу школовања наредне године одбранивши мастер рад „*Фигуре одсутности у поезији Васка Попе*”. За овај рад добио је награду „Проф.

др Радмила Милентијевић” 2013. године. Докторске студије уписао је на Филолошком факултету Универзитета у Београду 2012. године (модул Књижевност), све испите положио са просечном оценом 10 и 2014. године пријавио тему докторске дисертације „Крај модерног: витешки идеал у обликовању савременог српског и светског романа”. Дисертација је одбрањена 17. априла 2018. године, пред комисијом у саставу: проф. др Јован Делић (ментор), проф. др Слободан Грубачић, проф. др Александар Јерков, проф. др Предраг Петровић, проф. др Дејвид Дамрош (David Damrosch).

Колега Вранеш наводи усавршавања и студијске боравке на Универзитету Харвард (Кембриџ, МА) од јула до децембра 2014. године, у својству гостујућег истраживача („Visiting Researcher”) на Катедри за компаративну књижевност, под покровитељством проф. др Дејвида Дамроша (David Damrosch), где је вршио истраживања и прикупљао грађу за докторску дисертацију, а 2016. је на Харварду учествовао у раду летње школе Института за светску књижевност. То је плод успешног студијског боравка и похађања летње школе Института за светску књижевност (IWL) Универзитета Харвард организоване у периоду од 23. јуна до 17. јула 2014. године на Универзитету града Хонгконг (City University of Hong Kong). (Комисија напомиње како вреди узети у обзир како је ово један редак облик афирмације и освајање новог, веома атрактивног правца проучавања књижевности у време док се конституише као покрет и мења слика компаративних проучавања.) Колега Вранеш је боравио и на Универзитету у Келну (Институт за славистику) у оквиру програма размене наставног особља „Erasmus +” у периоду од 18. до 22. јуна 2018. године, а из доцнијег приложеног пописа гостовања и предавања види се врло лепа интернационализација рада овог младог проучаваоца.

Колега Вранеш је иначе током студија био стипендиста Републичке фондације за развој научног и уметничког подмлатка од 2009. године до запослења на Филолошком факултету Универзитета у Београду и Српске академије наука и уметности из области књижевности од 2007. године. Био је и стипендиста „Sasakawa Young Leaders Fellowship Fund (SYLFF)”-а за 2014/2015. и 2017/2018. годину.

За сарадника у настави за ужу научну област Српска књижевност, предмет: Српска књижевност 20. века колега Вранеш је биран у марту 2012. године, а по одбрани мастера у децембру 2012. биран је за асистента за ужу научну област Српска књижевност, предмет: Српска књижевност 20. века.

Колега Вранеш је 2015. године реизабран за асистента, а по одбрани дисертације биран за доцента на истом предмету у јануару 2019. године.

Главне области својих интересовања колега Вранеш наводи на крају своје сажете биографије истичући, пре свега, изучавање српске књижевности 20. века, али и компаративне књижевности, методологије проучавања светске књижевности, књижевне херменеутике и филозофије књижевности. Служи се енглеским, немачким, француским и руским језиком.

ИСКУСТВО У ПЕДАГОШКОМ РАДУ СА СТУДЕНТИМА

До избора у звање доцента

На Филолошком факултету Универзитета у Београду од 9. марта до 17. децембра 2012. године сарадник у настави за ужу научну област Српска књижевност, предмет: Српска књижевност 20. века

Од 17. децембра 2012. године асистент за ужу научну област Српска књижевност, предмет: Српска књижевност 20. века, реизабран 25. новембра 2015. године и у звању асистента до 2019. године.

Од избора у звање доцента

Доцент на Филолошком факултету Универзитета у Београду за ужу научну област Српска књижевност, предмет: Српска књижевност 20. века, од 29. јануара 2019. године.

Доцент др Бранко Вранеш ангажован је на следећим предметима са основних студија: Српска књижевност 20. века 1, Српска књижевност 20. века 2, Српска књижевност од модерне до постмодернизма, Српска књижевност 20. века, Тумачење књижевног дела 1: Савремена поезија, Тумачење књижевног дела 2: Савремена проза, Интернет и књижевност у настави, Класици српске књижевности. Био је ангажован и на предмету Семинар из српске књижевности 20. века до зимског семестра академске 2021/2022. године и, у летњем семестру академске 2019/2020. године, на предмету Генеза прозних облика у новој српској књижевности. Од академске 2022/2023. године, на мастер студијама, држи курс Европско филозофско наслеђе у српској књижевности 20. и 21. века.

Просечна оцена педагошког рада доцента др Бранка Вранеша у студентским анкетама од зимског семестра академске 2019/2020. године до зимског семестра академске 2022/2023. године износи 4,8.

УЧЕШЋЕ У ПРОЈЕКТУ

До избора у звање доцента

Спољни сарадник пројекта „Српска књижевност у европском културном простору” (178008) Института за књижевност и уметност у Београду од септембра 2013. године.

Од избора у звање доцента

Спољни сарадник пројекта „Српска књижевност у европском културном простору” (178008) Института за књижевност и уметност у Београду до краја 2019. године.

Од јануара 2020. године спољни сарадник Одељења за упоредна истраживања српске књижевности Института за књижевност и уметност у Београду, што је везано за промене организације Института.

ЧЛАНСТВА У УРЕЂИВАЧКИМ ОДБОРИМА НАУЧНИХ ЧАСОПИСА, ОРГАНИЗАЦИОНИМ ИЛИ НАУЧНИМ ОДБОРИМА НА НАУЧНИМ СКУПОВИМА

До избора у звање доцента

Од 2013. и 2018. године члан и технички секретар Организационог одбора XVI међународног конгреса слависта у Београду (20–27. август 2018. године).

Од избора у звање доцента

Члан Међународног уређивачког одбора (Международный редакционный совет) часописа *Вестник Московского университета. Серия 9. Филология* од првог броја 2023. године.

Члан Програмског одбора конференције за филологе *Савремени токови у изучавању језика, књижевности и културе*, која је одржана 27. и 28. маја 2022. године на Филолошком факултету у Београду.

ЧЛАНСТВА У КОМИСИЈАМА ЗА ИЗРАДУ ЗАВРШНИХ РАДОВА НА АКАДЕМСКИМ МАСТЕР ИЛИ ДОКТОРСКИМ СТУДИЈАМА

До избора у звање доцента

Члан комисија за одбрану мастер радова:

1. Кандидат: Милица Петровић; датум одбране: 29. 6. 2018.
2. Кандидат: Ана Миковић; датум одбране: 29. 6. 2018.
3. Кандидат: Анђела Јовановић; датум одбране: 1. 7. 2017.
4. Кандидат: Ана Јеленовић; датум одбране: 13. 9. 2016.
5. Кандидат: Нела Станковић; датум одбране: 2. 9. 2016.

Од избора у звање доцента

Члан комисија за одбрану мастер радова:

1. Кандидат: Немања Куч, 2022/11419; датум одбране: 21. 6. 2023.
2. Кандидат: Марина Пешић, 2022/11402; датум одбране: 26. 4. 2023.
3. Кандидат: Александра Живковић, 2022/11391; датум одбране: 26. 4. 2023.
4. Кандидат: Марко Хацић, 2020/11576; датум одбране: 6. 4. 2023.
5. Кандидат: Младенка Орлић, 2021/11531; датум одбране: 30. 9. 2022.
6. Кандидат: Душан Николић, 2021/11527; датум одбране: 27. 9. 2022.
7. Кандидат: Милан Димитријевић, 2021/11596; датум одбране: 15. 9. 2022.

8. Кандидат: Маријана Клиначревић, 2020/11483; датум одбране: 15. 9. 2022.
9. Кандидат: Урош Микић, 2021/11557; датум одбране: 30. 8. 2022.
10. Кандидат: Снежана Костић, 2020/11450; датум одбране: 23. 6. 2022.
11. Кандидат: Љупка Цвијић, 2021/11472; датум одбране: 15. 4. 2022.
12. Кандидат: Илија Рајачић, 2017/11442; датум одбране: 3. 12. 2021.
13. Кандидат: Радмила Даничић, 2020/11556; датум одбране: 30. 9. 2021.
14. Кандидат: Предраг Тошовић, 2020/11418; датум одбране: 30. 9. 2021.
15. Кандидат: Милица Томић, 2020/11364; датум одбране: 29. 9. 2021.
16. Кандидат: Томислав Недељковић, 2009/10224; датум одбране: 23. 9. 2021.
17. Кандидат: Марија Ђокић, 2020/11521; датум одбране: 9. 7. 2021.
18. Кандидат: Јован Гавриловић, 2020/11334; датум одбране: 2. 6. 2021.
19. Кандидат: Анђела Ђукић, 2014/10138; датум одбране: 30. 9. 2020.
20. Кандидат: Иван Радовановић, 2008/10251; датум одбране: 30. 9. 2020.
21. Кандидат: Милена Годоровић, 2015/11344; датум одбране: 30. 9. 2020.
22. Кандидат: Николина Шурјанац, 2014/10143; датум одбране: 28. 9. 2020.
23. Кандидат: Кристина Милановић, 2014/10175; датум одбране: 17. 9. 2020.
24. Кандидат: Јована Атанацковић, 2018/11318; датум одбране: 7. 2. 2020.
25. Кандидат: Софија Антонић; датум одбране: 30. 9. 2019.
26. Кандидат: Лола Стојановић; датум одбране: 25. 9. 2019.
27. Кандидат: Татјана Стевановић; датум одбране: 8. 7. 2019.
28. Кандидат: Бојана Милосављевић; датум одбране: 5. 7. 2019.

Члан комисије за одобрење теме за израду докторске дисертације коју је Александра Секулић пријавила под насловом „Искуство рата и поетика промене у поезији српског модернизма (Милош Црњански и Растко Петровић, Станислав Винавер и Душан Васиљев)”. Комисију је образовало Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду на седници од 29. јануара 2020. године.

Члан комисије за оцену и одбрану докторске дисертације Јелене С. Андрејић Видић на тему „Филозофија свакодневице у делима Сола Белоуа и Давида Албахарија”, коју је формирало Веће за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу на седници од 14. октобра 2020. године. Дисертација одбрањена на ФИЛУМ-у 6. априла 2021. године.

Члан комисије за одобрење теме за израду докторске дисертације коју је Адријана Крајновић пријавила под насловом „Проза Станислава Кракова – између фикције и мемоара”. Комисију је образовало Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду на IV електронској седници од 28. децембра 2020. године.

Члан комисије за оцену научне заснованости теме докторске дисертације коју је Владица Стоканић пријавила под насловом „Стилистика жанра у поетизацији вербатива Милоша Црњанског”. Комисију је образовало Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду на X редовној електронској седници од 13. септембра 2021. године.

Члан комисије за оцену научне заснованости теме докторске дисертације коју је Александра Батинић пријавила под насловом „Поетика простора Андрићевих приповедака до 1941. године”. Комисију је образовало Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду на V редовној седници од 23. марта 2023. године.

Ментор докторске дисертације коју је мср Драгана Смиљанић пријавила под насловом „Свети списи у српском роману друге половине 20. века (М. Селимовић, Д. Киш, Г. Петровић)”, а Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду усвојило на седници од 26. октобра 2022. године.

Члан комисије за оцену научне заснованости теме докторске дисертације коју је мср Биљана Миловановић Живак пријавила под насловом „Милена Павловић Барили – визуелни и књижевни идентитет уметнице”. Комисију је образовало Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду на VIII редовној електронској седници 3. јула 2023. године.

ЧЛАНСТВО У СТРУЧНИМ ИЛИ НАУЧНИМ АСОЦИЈАЦИЈАМА У КОЈЕ СЕ ЧЛАН БИРА

До избора у звање доцента

Од децембра 2012. године технички секретар Савеза славистичких друштава Србије, а за члана Управног одбора Савеза славистичких друштава Србије изабран на Скупштини Савеза 7. јула 2017. године.

Члан Комисије за словенски свет и културе на Путу свиле Међународног комитета слависта на XVI међународном конгресу слависта у Београду (20–27. август 2018. године). <https://slavicsilkroad.wixsite.com/website>

Био је члан жирија за доделу награде за есеј о Дисовом стваралаштву 2017. и 2018. године у оквиру 54. и 55. „Дисовог пролећа”, у организацији Градске библиотеке „Владислав Петковић Дис” из Чачка и Одбора „Дисовог пролећа”.

Од избора у звање доцента

Члан и секретар Комисије за словенски свет и културе на Путу свиле Међународног комитета слависта, изабран на XVI међународном конгресу слависта у Београду (20–27. август 2018. године). <https://slavicsilkroad.wixsite.com/website>

Члан Управног одбора Савеза славистичких друштава Србије. Реизабран на Скупштини Савеза славистичких друштава Србије 25. априла 2019. године.

Члан сарадник Матице српске. Изабран на 129. редовној изборној Скупштини Матице српске 27. јуна 2020.

Председник Жирија за доделу Андрићеве награде за период 2022–2024. Изабран за члана на седници Управног одбора Задужбине Иве Андрића 18. фебруара 2022. године, а за председника на седници Жирија 3. марта 2022. године.

Члан Жирија за награду „Десанка Максимовић” за период 2022–2025. Изабран на седници Управног одбора Задужбине „Десанка Максимовић” 21. фебруара 2022. године.

ЧЛАНСТВО У КОМИСИЈАМА НА ФАКУЛТЕТУ

Од избора у звање доцента

Члан Комисије за акредитацију основних и мастер студија на Катедри за српску књижевност са јужнословенским књижевностима Филолошког факултета Универзитета у Београду за групе Српска књижевност и језик, Српска књижевност и језик са компаратистиком и Српски језик и књижевност,

као и за модул Српска књижевност на мастер студијама током академске 2021/2022. и 2022/2023. године.

Учествовао у раду комисије Филолошког факултета Универзитета у Београду за припремање и подношење пријава за међународну сарадњу са универзитетима у оквиру програма Erasmus+ за период 2021–2023. године.

УЧЕШЋЕ У НАСТАВНИМ АКТИВНОСТИМА ВАН СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

До избора у звање доцента

Лектор Међународног славистичког центра при Филолошком факултету у Београду у оквиру Семинара српског језика, књижевности и културе од 2013. до 2018. године (осим 2014. године).

Од избора у звање доцента

Колега Вранеш је руководио колоквијумом („Colloquium”) „Политика, поезика и светска књижевност 2” („Politics, Poetics & World Literature 2”) у оквиру десете летње школе Института за светску књижевност Универзитета Харвард (IWL), од 6. до 31. јула 2020. године. Колоквијум подразумева серију излагања праћених дискусијама учесника летње школе Института за светску књижевност, одабраних студената докторских студија са најбољих светских универзитета, и сарадњу са реномираним предавачима, истакнутим професорима светских универзитета. Ово је веома вредан резултат колеге Вранеша и облик афирмације србистике и компаратистике.

Више година као лектор Међународног славистичког центра при Филолошком факултету у Београду, у оквиру Семинара српског језика, књижевности и културе од септембра 2019. године до 2022. године, колега Вранеш је држао часове конверзационих вежбања и вредно радио са младим страним славистима.

УЧЕШЋЕ У АКТИВНОСТИМА ПОПУЛАРИЗАЦИЈЕ НАУКЕ

До избора у звање доцента

1. Предавање „Последњи витезови: Тамил и кнез Мишкин”, одржано 27. 10. 2011. у оквиру књижевног програма ДКСГ-а поводом педесетогодишњице уручења Нобелове награде Иви Андрићу.
2. Учешће у емисији „Гутенбергов одговор” – Радио Београд 2, 15. 6. 2012.
3. Учешће у емисији „Грађа за снове” – Радио Београд 1, 24. 3. 2015.
<http://www.rts.rs/page/radio/sr/story/23/radio-beograd-1/1866638/nocni-program---gradja-za-snove.html>
4. Учешће у емисији „Моја књига” – Радио Београд 1, 1. 9. 2017.
<http://www.rts.rs/page/radio/ci/story/27/radio-beograd-1/2853888/moja-knjiga.html>
5. Учешће у промоцији књиге *Свет и век: књижевно дело Александра Петрова*, Задужбина Илије Коларца, 5. 10. 2017.
<http://www.seecult.org/content/svet-i-vek-knjizevno-delo-aleksandra-petrova-bg>
6. Учешће у промоцији зборника *Поетика Милутина Бојића*, одржаној 13. 4. 2018. у оквиру Дучићевих вечери поезије у Требињу (Република Српска)
<http://radiotrebinje.com/zbornik-koji-citaocu-otkriva-avangardnog-bojica/?pismo=lat>
7. Предавање на трибини „Милош Црњански након једног столећа”, одржаној 16. 11. 2018. у Српском привредном друштву „Привредник” у Загребу.
<https://youtu.be/XuoLIV7P9EE>
8. Учешће у емисији „Код два бела голуба” – Радио Београд 1, 20. 11. 2018.
<https://www.rts.rs/page/radio/sr/story/23/radio-beograd-1/3345653/kod-dva-bela-goluba.html>

Од избора у звање доцента

1. Учешће у промоцији *Мемормана* Александра Петрова, 31. 1. 2019. у Народној библиотеци Србије.
<https://www.facebook.com/nbsrb/posts/2335789483098723:0>
2. Предавање о Данилу Кишу на Филолошком факултету Универзитета у Београду 16. 5. 2019. године у оквиру промоције Катедре за српску

- књижевност са јужнословенским књижевностима, а поводом обележавања годишњице Данила Киша.
3. Учешће у телевизијској емисији Културног центра на РТС-у 12. 2. 2020. о делу Борисава Станковића. <https://youtu.be/SNJbEVSvra4>
 4. Учешће у петој епизоди емисије „Укључи се” Продукције Алумнија Филолошког факултета 10. 5. 2020. https://youtu.be/K_uMl5EHf2Q
 5. Учешће у емисији РТС Лаб-а (Колаж 01 – емисија 08) 25. 11. 2020.: <https://youtu.be/FVIfy40scmE>
 6. Учешће у серији разговора са професорима на званичном Инстаграм профилу Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима 04. 12. 2020.:
<https://www.instagram.com/tv/CIYOruIJYFA/?igshid=113pxqrk59s9>
<https://www.instagram.com/tv/CIYPSgNJINx/?igshid=xolxc936izem>
 7. Учешће у специјалу Културног дневника (ТВ РТС 8. 6. 2021.), који је био посвећен стваралаштву Ивана В. Лалића. <https://youtu.be/Rm68-B0oOQ8>
 8. Учешће у емисији „Културни центар” (ТВ РТС) од 18. 5. 2022. са прилогом о Васку Попи. <https://youtu.be/JYBiQvHNpgI>
 9. Учешће у радио емисији „Орбита културе” (Спутњик Србија) од 4. 6. 2022. у разговору о Васку Попи. <https://sputnikportal.rs/20220604/orbita-kulture-radio-04-jun-2022-1137745232.html>
 10. Учешће у Културном дневнику РТС-а од 10. 10. 2022. са прилогом поводом доделе Андрићеве награде Игору Маројевићу за приповетку „Сликописање” из књиге *Све за лепоту* (Београд: Дерета, 2021). <https://youtu.be/z1EB5b5p9fU>
 11. Учешће у емисији „Контрапункт” (Радио Београд 2) од 2. 11. 2022. године у разговору о књизи *Витезови модернизма: витешки идеал у српском и светском роману XX века.* <https://www.rts.rs/lat/radio/radio-beograd-2/5003813/vitezovi-modernizma.html?fbclid=IwAR1pbqjkSLaLQHShHsS62b4BhOU0-b-vkKeCY7cgY2jUZM7ndxloLaGpx7U>
 12. Учешће у емисији „До детаља” (ТВ РТС) од 5. 11. 2022. у разговору са Игором Маројевићем поводом доделе Андрићеве награде за приповетку „Сликописање” из књиге *Све за лепоту* (Београд: Дерета, 2021). https://youtu.be/ezsD3AK_M7k

13. Учешће у разговору поводом књиге *Витезови модернизма: витешки идеал у српском и светском роману XX века* од 12. 12. 2022. године у оквиру програма „Теорија у доба праксе” у организацији Алумнија Филолошког факултета у Београду. <https://youtu.be/gDSMd0O6xCo>
14. Представљање монографије Мине Ђурић *Трансмузикализација текста: музика српске модернистичке књижевности* (Београд: Савез славистичких друштава Србије, 2022) у оквиру Дана словенске писмености, који је обележен 24. 5. 2023. године на Филолошком факултету у Београду у организацији Славистичког друштва Србије. <https://www.instagram.com/p/Css-dE9MbYa/?igshid=MzRIODBiNWFIZA==>
15. Учешће у емисији „Клуб 2” (Радио Београд 2) од 6. 7. 2023. у разговору поводом књиге *Критичари у дијалогу: Р. Константиновић, Н. Петковић, А. Јерков о српској поезији 20. века*. https://www.rts.rs/radio/radio-beograd-2/5227913/branko_vranes.html?fbclid=IwAR2E1AFSbTvcJsRv0KkbbE70kMKbg5_2O65Ioj0tTcfXkPERJAmu_DQ_xA

Учешће у организацији активности у оквиру Иницијативе „Разговори са Катедром”, коју је покренула Катедра за српску књижевност са јужнословенским књижевностима Филолошког факултета у Београду, као што су разговор са песником Војиславом Карановићем 14. децембра 2022. године (<https://www.instagram.com/p/CmTqWAGM6h4/?igshid=MzRIODBiNWFIZA==>) и разговор са писцем Гораном Петровићем 10. маја 2023. године (<https://www.instagram.com/p/CsGKGaFMwWX/?igshid=MzRIODBiNWFIZA==>).

ПРЕДАВАЊА ПО ПОЗИВУ НА УНИВЕРЗИТЕТИМА И ДРУГИМ ИНСТИТУЦИЈАМА

До избора у звање доцента

На Универзитету у Хамбургу (Институт за славистику), 11. децембра 2013. године предавање под насловом „Песништво као савест културе: о поеми *Србија* Милоша Црњанског”.

На Универзитету Н. А. Доброљубова из Нижњег Новгорода („Нижегородский государственный университет им. Н. А. Добролюбова“) 18. фебруара 2014. године предавање на тему „О свему чега нема у савременом српском песништву: на примеру стихова Васка Попе“.

У оквиру *Visiting Scholars Presentation Series* организоване на Катедри за компаративну књижевност Универзитета Харвард 29. октобра 2014. године предавање “The Last Knights: Romancing Chivalry in European Modernist Fiction”.

На Универзитету у Келну (Институт за славистику), у оквиру програма „Erasmus +“, 19. јуна 2018. предавање на тему „Thomas Mann in Harvard University Archives“.

Од избора у звање доцента

Предавање по позиву под насловом „Српска књижевност 20. века у полемичком контексту“ 6. новембра 2021. у оквиру треће школе србистике „Доминанте српске културе“ („Доминанты сербской культуры“), коју организују Филолошки факултет Универзитета Ломоносов (Филологический факультет МГУ им. М. В. Ломоносова), Институт за лингвистичка истраживања Руске академије наука (Институт лингвистических исследований РАН), Институт за славистику Руске академије наука (Институт славяноведения РАН) и Филолошки факултет у Београду.
https://youtu.be/ЕсUу6у_cmbU

Два предавања под насловом „Дантеов *Пакао* у сећању српских песника 20. века“ и „Дантеов *Рај* у сећању српских песника 20. века“ 3. и 4. септембра 2022. у оквиру Семинара друштвено-хуманистичких наука у Истраживачкој станици Петница.

Предавање под насловом „Зашто читати поезију? Поеме Милоша Црњанског данас“ 26. маја 2023. у Народној библиотеци „Стефан Првовенчани“ у Краљеву.

РЕЦЕНЗИЈЕ

Од избора у звање доцента

1. Рецензија студије за научни часопис *Теме* Универзитета у Нишу (4. 4. 2020).
2. Рецензија читанке Наташе Станковић Шошо *Уметност речи: читанка за осми разред основне школе* (Београд: Нови Логос, 2020).
3. Рецензија студије за научни часопис *Књижевна историја* (14. 12. 2020).
4. Рецензија зборника *Поезија Ане Ристовић* (Београд: Задужбина „Десанка Максимовић”; Народна библиотека Србије; Институт за књижевност и уметност, 2020).
5. Рецензија читанке у коауторству Мине Ђурић, Наташе Станковић Шошо и Бошка Сувајцића *Читанка 3. Српски језик и књижевност. Уџбеник за трећи разред гимназије* (Београд: Нови Логос, 2021).
6. Рецензије студија за зборник радова: *Научни састанак слависта у Вукове дане 51/2* (Београд: Филолошки факултет, Међународни славистички центар, 2022).
7. Рецензија дигиталне читанке: Станковић Шошо, Наташа; Сувајцић, Бошко; Ђурић, Мина. *Читанка 3. Српски језик и књижевност. Уџбеник за трећи разред гимназије*. Београд: Нови Логос, 2022.
8. Рецензија дигиталне читанке: Петровић, Предраг; Ђурић, Мина; Сувајцић, Бошко; Станковић Шошо, Наташа. *Читанка 4. Српски језик и књижевност. Уџбеник за четврти разред гимназије*. Београд: Нови Логос, 2022.
9. Рецензије студија за зборник радова са 52. *Међународног научног састанка слависта у Вукове дане*, који је одржан у периоду од 15. до 19. септембра 2022. године (15. 2. 2023).
10. Рецензија студије за зборник радова са научног скупа *Polyslav XXVI*, који је одржан у Београду између 8. и 10. септембра 2022. године.
11. Рецензије студија за зборник радова са научне конференције за младе истраживаче и докторанде *Савремени токови у изучавању језика, књижевности и културе*, одржане 27. и 28. маја 2022. године на Филолошком факултету у Београду.
12. Рецензија зборника радова *Мит, традиција и симбол у поезији Милоша Црњанског* (Београд: Институт за књижевност и уметност; Требиње: Дучићеве вечери поезије, 2023).

УЧЕШЋА НА КОНФЕРЕНЦИЈАМА

До избора у звање доцента

1. Међународна конференција *The Rise of World Literatures* одржана у Пекингу (Peking University) у периоду од 30. јуна до 3. јула 2011. године, излагање на тему „Travesty of Fairy Tale – Dostoevsky and Gogol”, у оквиру панела *Dostoevsky and World Literature*.
2. Међународни научни скуп у организацији 41. Међународног научног састанка слависта у Вукове дане, одржан 15–17. септембра 2011. године на Филолошком факултету у Београду, реферат „Андрићев Ћамил и кнез Мишкин Достојевског: последњи витезови”.
3. Међународна славистичка конференција ASEEES 43rd Annual Convention, одржана у Вашингтону у периоду од 15. до 20. новембра 2011. године, реферат „Emptiness in Vasko Popa's Early Poetry”, у оквиру панела *Poetry of Vasko Popa (1922-1991): Twenty Years after the Poet's Death*.
4. Међународни научни скуп у организацији 42. Међународног научног састанка слависта у Вукове дане, одржан у периоду 12–14. септембра 2012. године на Филолошком факултету у Београду, реферат „Преиспитивање границе у савременој српској поезији”.
5. 78. Вуков сабор у Тршићу, одржан 15. септембра 2012. године, реферат „О трењу између душе и тела: поезија Растка Петровића између средњовековног и вуковског наслеђа”, на округлом столу *Вуковско наслеђе модерне српске поезије*.
6. Међународни научни скуп *Поезија и поетика Милана Дединца*, у оквиру пројекта *Смена поетичких парадигми у српској књижевности двадесетог века: национални и европски контекст*, одржан 7–8. фебруара 2013. године у Институту за књижевност и уметност у Београду, реферат „Окована визија: Дединчев дијалог са песништвом Милоша Црњанског и Растка Петровића”.
7. Међународна конференција *Култура: у потрази за новом парадигмом*, одржана 18–19. марта 2013. године у организацији Филолошког факултета Универзитета у Београду, реферат “Literary Philtrum or the Last Cultural Intimacy”.

8. Међународни научни скуп *Предачка мелодија Алека Вукадиновића*, у организацији Института за књижевност у Београду и Општине Требиње, у оквиру пројекта *Смена поетичких парадигми у српској књижевности двадесетог века: национални и европски контекст*, одржан у Требињу (Република Српска) 6. априла 2013. године, реферат „Алек Вукадиновић или искушење озбиљног”.
9. XV Међународни конгрес слависта у Минску (Белорусија) одржан у периоду од 20. до 27. августа 2013. године у организацији Међународног комитета слависта, Комитета слависта Белорусије и Националне академије наука Белорусије, као члан делегације слависта из Србије (учешће без реферата).
10. Међународни научни скуп у организацији 43. Међународног научног састанка слависта у Вукове дане, одржан у периоду од 12. до 15. септембра 2013. године на Филолошком факултету у Београду, реферат „Смисао који измиче: Његош као књижевни лик у поезији српског модернизма”.
11. VIII међународни научни скуп: *Српски језик, књижевност, уметност* у организацији Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу, одржан 25–26. октобра 2013. године, реферат „Смешна смрт: фигура чуда у песништву Васка Попе”
12. Међународна славистичка конференција ASEEEES 45th Annual Convention, у Бостону, одржана 21–24. новембар 2013, реферат „The Emigrant Aspect in the Poetry of A. Petrov: Post-revolutionary Cosmopolitanism”, у оквиру панела/округлог стола *Echoes of the XX Century: European Revolutions in Aleksandar Petrov's Literary Opus*.
13. Међународни научни скуп *Милош Црњански: поезија и коментари* одржан у Београду и Новом Саду у периоду 4–6. децембра 2013. године, у оквиру пројекта *Смена поетичких парадигми у српској књижевности двадесетог века: национални и европски контекст*, реферат „Да ли је у рају тужно? Или је то само Ламент – над Београдом”.
14. Међународни научни скуп *Културе у преводу/Translating cultures* одржан у периоду од 4. до 6. јуна 2015. године, у организацији Филолошког факултета у Београду и Одјелења за књижевност Андрићевог института, Андрићград у Вишеграду, реферат „On Translating Traces: Thomas Mann and the End of Chivalry”.

15. Међународни научни скуп *Шестнадцатые гоголевские чтения: Н. В. Гоголь и славянский мир* одржан у периоду од 30. марта до 4. априла 2016. године у Москви и Београду, у организацији Дома Гогоља (Дом Н. В. Гогоља – мемориални музеј и научна библиотека), Градске управе секретаријата за културу града Београда и Филолошког факултета у Београду, реферат „Образ дјавола у произведениях Н. В. Гогоља и М. А. Булгакова”.
16. Међународни научни скуп *Филологија културе/Philology of Culture* одржан у периоду од 9. до 11. јуна 2016. године, у организацији Филолошког факултета у Београду, реферат „Philology and Weak Theory”.
17. Међународни научни скуп *Култура и/или наука / Culture and/or Science* одржан у периоду од 1. до 3. јуна 2017. године, у организацији Филолошког факултета у Београду, реферат „Seven Types of Reading Literature in the 21st Century”.
18. Међународни научни скуп *Песнички завичај Десанке Максимовић* одржан у периоду од 13. до 14. априла 2018. године у Требињу (Република Српска), у оквиру пројекта *Смена поетичких парадигми у српској књижевности двадесетог века: национални и европски контекст*, реферат „Витезови и витешкиње Десанке Максимовић”.
19. Међународни научни скуп *Култура универзитета и филологија / Culture of the University and Philology*, одржан у периоду од 30. до 31. маја 2018. године, у организацији Филолошког факултета у Београду, реферат „Thomas Mann in the ‘Ivy League’”.
20. XVI међународни конгрес слависта, одржан у периоду од 20. до 27. августа 2018. године у Београду, у организацији Међународног комитета слависта, Савеза славистичких друштава Србије, Филолошког факултета Универзитета у Београду и Српске академије наука и уметности, постер-реферат „Михаил Булгаков и изазов словенског витештва”. На истом конгресу учествовао у округлом столу *Немогућа славистика и филологија тешких релација*.

Од избора у звање доцента

1. Међународни научни скуп *Поетика немогућег: Душан Матић, Александар Вучо, Марко Ристић и њихов песнички круг од авангарде до позног модернизма*, 21–22. фебруар 2019. године у Београду, у организацији Института за књижевност и уметност и Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић”, реферат „Биће и језик у песничком искуству Душана Матића”.
2. Међународни научни скуп *Huseyn Javid and World Literature / Hüseyn Cavid və dünyə ədəbiyyatı*, 12. априла 2019. године у Бакуу (Азербејџан), у организацији Азербејџанског универзитета језика (Azərbaycan Dillər Universiteti), реферат „East of World Literature: from Azerbaijan to Serbia”.
3. *III међународни симпозијум о академским студијама Културе на Путу свиле / The 3rd International Symposium of Silk Road Academic Studies*, 3–5. мај 2019. године у Београду, у организацији Филолошког факултета Универзитета у Београду, Универзитета Кобе (Јапан), Московског државног универзитета „Ломоносов” (Русија), Међународног академског форума (ИАФОР), Универзитета „Невшехир Хаџи Бекташ Вели” и Комисије за словенски свет и културе на Путу свиле Међународног комитета слависта, реферат „The Gateway to Asia: Desanka Maksimović in the South Caucasus”.
4. Међународни научни скуп *Дигитална хуманистика и словенско културно наслеђе / Digital Humanities and Slavic Cultural Heritage*, 6–7. мај 2019. у Београду, у организацији Комисије за електронске библиотеке и дигиталну хуманистику и Комисије за словенски свет и културе на Путу свиле Међународног комитета слависта, реферат „Српска мисао о књижевности у доба хипертекста”.
5. Међународни научни скуп *Културе, речи, религије / Cultures, words, religions*, 27–28. мај 2019. у Београду, у организацији Филолошког факултета Универзитета у Београду, реферат „*Пешчаник* или постмодерна есхатологија Данила Киша”.
6. *49. Међународни научни састанак слависта у Вукове дане*, 12–15. септембар 2019. године у Београду, у организацији Међународног славистичког центра Филолошког факултета у Београду, реферат „Непозната словенска песма о Хазарима из XVII века”.

7. 50. *Међународни научни састанак слависта у Вукове дане*, 16–20. септембар 2020. у Београду, у организацији Међународног славистичког центра Филолошког факултета у Београду, реферат „Сто година тумачења суматраизма Милоша Црњанског”.
8. Онлајн научни скуп *Молитва између језика, књижевности и културе*, 8. мај 2021. године, у организацији Одјељења за српски језик Андрићевог института у Вишеграду (Андрићград), а у оквиру пројекта Значај српског језика за очување српског културног идентитета, реферат „Андрићева последња молитва”.
9. Научни скуп *Стваралаштво Милована Данојлића – поезија, проза и есејистика* посвећен добитнику „Велике награде Иво Андрић” за животно дело Миловану Данојлићу, 3–4. јул 2021. у у Андрићграду, у организацији Одјељења за српски језик Андрићевог института у Вишеграду (Андрићград), реферат „Песничко искуство Милована Данојлића и Артура Рембоа”.
- 10.51. *Међународни научни састанак слависта у Вукове дане*, 15–20. септембар 2021. године у Београду, у организацији Међународног славистичког центра Филолошког факултета у Београду, реферат „Биће и језик у песничком искуству Момчила Настасијевића”.
11. Међународни научни скуп *О причи и причању, дјела Андрића и Његоша у свјетлу данашњице*, 9. октобар 2021. у Херцег-Новом, у организацији СПКД „Просвјета” (Херцег-Нови), у сарадњи са ЈУК Херцег фест и уз подршку Министарства културе Србије, реферат „Андрићеви разговори о Кјеркегору”.
12. Научни скуп *Српска књижевност у историјама књижевности – поводом 225. годишњице рођења Павла Јосифа Шафарика*, 22–23. новембар 2021. године у САНУ, у организацији Одбора за проучавање историје књижевности Одељења језика и књижевности САНУ, у оквиру рада Академијског одбора за српско питање, реферат „Српски модернисти у словеначким прегледима књижевности”.
13. Научни скуп *Јован Дучић – песник и дипломата*, 9–10. децембар 2021. године у Београду, у организацији Српске академије наука и уметности, реферат „Дучићев песнички модернизам”.
14. Међународни научни скуп *Нико Бартуловић - вртлог идеја и идентитета*, 17. децембар 2021. године, у организацији Института за књижевност и

- уметност у Београду, Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић” и Центра за компаративнохисторијске и интеркултурне студије Филозофског факултета у Загребу, реферат „Иво Андрић и Нико Бартуловић у књижевном дијалогу”.
- 15.52. *Међународни научни састанак слависта у Вукове дане*, 15–19. септембар 2022. у Београду, у организацији Међународног славистичког центра Филолошког факултета у Београду, реферат „Српска књижевност у огледалу постхерменеутике”.
16. Научни скуп *Поетски светови Васка Попе* поводом стогодишњице песниковог рођења, 18. новембар 2022. године у Новом Саду, у организацији Матице српске, реферат „Позна аутопоетика Васка Попе”.
17. Округли сто *Дигитализација данас и ново читање Доситеја*, 7. децембра 2022. године у Београду, у организацији Задужбине Доситеј Обрадовић, излагање „Српска књижевност и интернет”.
18. Научни скуп поводом стогодишњице васпостављења Српске Патријаршије, 15. децембар 2022. године на Православном богословском факултету у Београду, реферат „Жича у савременом српском песништву”.
19. Округли сто *Књижевност модернизма: 1922–2022*. одржан 21. децембра 2022. године на Филолошком факултету Универзитета у Београду у организацији Катедре за англистику, реферат „Стогодишњица *Откровења* Растка Петровића”.
20. Научни скуп *Отац у српском језику, књижевности и култури*, 19–21. мај 2023. године у Андрићграду, у организацији Одјељења за српски језик Андрићевог института у Вишеграду (Андрићград), реферат „Фигура оца у српском модернистичком песништву између два светска рата”.

Колега доцент доктор Вранеш је приложио уз своју пријаву на конкурс и следећу библиографију:

БИБЛИОГРАФИЈА

До избора у звање доцента

МОНОГРАФСКА ИЗДАЊА:

Вранеш, Бранко. *Последњи витезови: огледи из књижевности*. Београд: Завод за уџбенике, 2011. 160 стр. ISBN 978-86-17-17536-6 (брош.)

СТУДИЈЕ:

Вранеш, Бранко. „Пепелуга у Гогољевом шињелу”. У *Зборник Матице српске за славистику* 75 (2009): 53–113. ISSN 0352-5007

Вранеш, Бранко. „Методичка припрема за обраду романа *Проклета авлија* Иве Андрића (обрада ликова)”. У *Школски час српског језика и књижевности* 3–4 (2010): 84–93. ISSN 1450-6521

Вранеш, Бранко. „Тужна срећа последњих витезова: Андрићев Тамил и кнез Мишкин Достојевског”. У *Научни састанак слависта у Вукове дане: Иво Андрић у српској и европској књижевности*, бр. 41/2 (2012): 105–121. ISBN 978-86-6153-085-2

Вранеш, Бранко. „Золушка в гоголевској шинели”. *Гогољ и традиционална славјанска култура. XII Гоголевске читања: зборник научних статја по материјалом Међународној научној конференцији Москва. 30. марта – 1. априла 2012. године* / Департамент културе г. Москве; ГБУК „Дом Н. В. Гогоља – меморијални музеј и научна библиотека”. Под опћер редакцијом В. П. Викуловој. (Новосибирск: Новосиб. изд. дом, 2012): 273–280. ISSN 978-5-4364-0039-6

Вранеш, Бранко. „Црњански на Крфу 1925”. У *Acqua alta: међународни зборник радова: медитерански пејзажи у модерној српској и италијанској књижевности* = *Acqua alta: miscellanea internazionale: paesaggi mediterranei nelle letterature italiana e serba del novecento*. Прир. др Светлана Шеатовић Димитријевић, проф. др Марија Рита Лето, проф. др Персида Лазаревић ди Ђакомо = A cura di Svetlana Šeatović Dimitrijević, Maria Rita Leto, Persida Lazarević di Giacomo. (Београд: Институт за књижевност и уметност, 2013): 249–266. ISBN 978-86-7095-194-5 (брош.)

Вранеш, Бранко. „Преиспитивање границе у савременој српској поезији”. У *Научни састанак слависта у Вукове дане: Развојни токови српске поезије* 42/2 (2013): 875–884. ISSN 0351-9066

Вранеш, Бранко. „На маргинама књижевне историје: гранична вредност поезије српског модернизма”. У *Српска књижевна критика и културна политика у другој половини XX века: тематско-проблемски зборник радова*. Уредник Милан Радуловић. (Београд: Институт за књижевност и уметност, 2013): 373–383. ISBN 978-86-7095-197-6 (брош.)

Вранеш, Бранко. „Песништво у постреволуционарном добу”. У *Револуција и култура у делу Александра Петрова: зборник радова*. (Београд: Филолошки факултет у Београду; Институт за књижевност и уметност у Београду; Просвета, 2013): 107–127. ISBN 978-86-7095-199-0 (ИКУ)

Вранеш, Бранко. „Књижевни *philtrum* или последња интима културе”. У *Култура: у потрази за новом парадигмом. Тематски зборник у 4 књиге. Књ. 2*. Ур. Љиљана Марковић. (Београд: Филолошки факултет Универзитета у Београду, 2013): 181–191. ISBN 978-86-6153-190-3 (брош.) ISBN 978-86-6153-188-0 (за издавачку целину)

Вранеш, Бранко. „Моделирование сюжета в гоголевской «Шинели»: травестия сказки”. *Вестник Московского университета. Сер. 9. Филология* 6 (2013): 112–121. ISSN 0130-0075

Вранеш, Бранко. „Окована визија: Дединчев дијалог са песништвом Милоша Црњанског и Растка Петровића”. У *Поезија и поетика Милана Дединца: зборник радова*. Ур. Слађана Јаћимовић и Светлана Шеатовић Димитријевић. (Београд: Институт за књижевност и уметност, 2014): 503–523. ISBN 978-86-7095-203-4 (брош.)

Вранеш, Бранко. „Алек Вукадиновић или искушење озбиљног”. У *Предача мелодија Алека Вукадиновића: зборник радова*. Ур. Александар Јовановић, Светлана Шеатовић Димитријевић. (Београд: Институт за књижевност и уметност; Требиње: Дучићеве вечери поезије, 2014): 219–230. ISBN 978-86-7095-211-9 (ИЗКИУ; брош.)

Вранеш, Бранко. „Да ли је у рају тужно? Или је то само Ламент – над Београдом”. У *Милош Црњански: поезија и коментари*. Ур. Драган Хамовић. (Београд: Институт за књижевност и уметност, Филолошки факултет; Нови Сад: Матица српска, 2014): 267–282. ISBN 978-86-6153-196-5 (ФФ)

Вранеш, Бранко. „После силена и сатира: о свему чега нема у песништву Васка Попе”. У *Српски језик, књижевност, уметност: зборник радова са VIII међународног научног скупа одржаног у Крагујевцу (25-26. X 2013). Књ. 2. Сатир, сатира, сатирично*. (Крагујевац: Филум, 2014): 69–79. ISBN 978-86-85991-65-3 (брош.)

Вранеш, Бранко. „Смисао који измиче: Његош као књижевни лик у поезији српског модернизма”. У *Научни састанак слвиста у Вукове дане 43/2. Његош у своме времену и данас*. (Београд: Међународни славистички центар, 2014): 553–563. ISBN 978-86-6153-201-6 (брош.)

Вранеш, Бранко. „Обо всем, чего нет в современной сербской поэзии (на примере стихов Васко Попа)”. *Вестник Нижегородского государственного лингвистического университета им. Н.А. Добролюбова*. Выпуск 28. (Нижний Новгород: ФГБОУ ВПО «НГЛУ», 2014): 58–70. ISSN 2072-3490

Vraneš, Branko. „A Literary Philtrum or the Last Cultural Intimacy”. *European Review* 23/3 (2015): 379–385. DOI: 10.1017/S1062798715000034

Вранеш, Бранко. „Скерлићева критика модернизма и менталитет (српске) књижевне критике.” *Јован Скерлић данас*. Ур. Миро Вуксановић. (Београд: САНУ, 2015): 145–156. ISBN 978-86-7025-665-1 (брош.)

Вранеш, Бранко. „Милан Дединац између књижевног живота и књижевне вредности”. *Авангарда: од даде до надреализма*. Ур. Бојан Јовић, Јелена Новаковић, Предраг Тодоровић. (Београд: Институт за књижевност и уметност: Музеј савремене уметности, 2015): 293–307. ISBN 978-86-7095-221-8 (ИЗКИУ; брош.)

Вранеш, Бранко. „‘Господин Сам, тужни Тристан’: екстензивно читање романа *Башта, пепео* Данила Киша”. *Књижевност и језик* LXII/3–4 (2015): 261–271. ISSN 0454-0689

Вранеш, Бранко. „О трењу између душе и тела: поезија Растка Петровића између средњовековног и вуковског наслеђа”. *Ми о Вуку: текстови са округлих столова одржаних у Тришићу у оквиру програма Вукових сабора од 2010. до 2015. године*. Ур. Војислав Карановић и Дајана Ђедовић. (Лозница: Центар за културу „Вук Караџић”, 2016): 97–127. ISBN 978-86-84195-57-1 (брош.)

Вранеш, Бранко. „Одисеј или Уликс? Џојсово хибридно средњовековље”. *Преплитања и укрштања (хибридност у књижевности)*. Ур. Бојан Јовић, Марија Шаровић. (Београд: Институт за књижевност и уметност, 2016): 95–111. ISBN 978-86-7095-230-0 (брош.)

Вранеш, Бранко. „Жалац сећања: Андрић и јужнословенска филологија”. *Књижевност и језик* LXIII/3–4 (2016): 279–289. ISSN 0454-0689

Вранеш, Бранко. „Образ дјавола в произведениях Н. В. Гоголя и М. А. Булгакова”. *Гоголь и славянский мир. Шестнадцатые Гоголевские чтения: сборник научных статей по материалам Международной*

научной конференции, Москва, 29 марта; Белград, 30 марта – 4 апреля 2016 г. / Департамент культуры г. Москвы; „Дом Н. В. Гоголя – мемориальный музей и научная библиотека”. Под общей редакцией В. П. Викуловой. (М.; Новосибирск: Новосиб. изд. дом, 2017): 281–286. ISSN 978-5-4364-0039-6

Вранеш, Бранко. „Седам типова читања књижевности у XXI веку”. *Анали Филолошког факултета XXIX/1* (2017): 279–289. ISSN 0522-8468

Вранеш, Бранко. „Михаил Булгаков и изазов словенског витештва”. *Српска славистика (Колективна монографија). Радови српске делегације на XVI међународном конгресу слависта. Том II: Књижевност, култура, фолклор; Питања славистике. Главни и одговорни уредник Љильана Бајић. Уредници Бошко Сувајџић, Петар Буњак, Душан Иванић. Секретари Наташа Станковић Шошо, Бранко Вранеш.* (Београд: Савез славистичких друштава Србије, 2018): 89–102. ISBN 978-86-917949-4-1

ПРИЛОЗИ:

Вранеш, Бранко. „Конверзација (тема: *Личност*)”. *Српски с лакоћом: приручник за предаваче српског језика као страног.* Прир. Весна Ломпар. (Београд: Филолошки факултет, Међународни славистички центар, 2017): 131–134. ISBN 978-86-6153-465-2 (брош.)

ПРИРЕЂИВАЊЕ:

Vraneš, Branko; Vraneš, Ksenija (ed.). „South Slavic and World Literature in the 20th Century: Three Perspectives”. Translated by Ksenija Vraneš. Introduced by Branko Vraneš. *Journal of World Literature* 3 (2018): 468–474. doi:10.1163/24056480-00304006

ПРИКАЗИ:

Вранеш, Бранко. „Смисао континуитета”. *Летопис Матице српске* 188/490/6 (децембар 2012): 1200–1203. [Приказ зборника радова *Бездане светлости*:

о књижевном делу Светлане Велмар–Јанковић (Београд: Библиотека града, 2012).] http://maticasrpska.org.rs/letopis/letopis_490_6.pdf ISSN 0025-5939

Вранеш, Бранко. „Катедра за српску књижевност у школској 2011/2012. години: Годишњак Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима за школску 2011/2012. годину: година VII”. *Књижевност и језик: часопис Друштва за српски језик и књижевност Србије* LX/1 (2013): 167–170. ISSN 0454-0689

Вранеш, Бранко (коауторство: Станковић-Шошо, Наташа). „Велики успех српске славистике: Београд добио организацију 16. Међународног конгреса слависта”. *Годишњак Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима: за школску 2012/2013. годину: година VIII* (Београд, 2013): 279–281.

Вранеш, Бранко. „Зборник Матице српске за славистику, св. 83, Нови Сад, 2013”. *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* 79 (2013): 349–352. ISSN 0350-6673

Вранеш, Бранко. „Појмовник упоредне књижевности”. *Књижевна историја* XLVI/152 (2014): 269–271. ISSN 0350-6428

Вранеш, Бранко. „Милутин Бојић у XXI веку”. *Књижевна историја* XLIX/163 (2017): 351–354. ISSN 0350-6428

Од избора у звање доцента

МОНОГРАФСКА ИЗДАЊА:

Vraneš, Branko. *The Knights of Modernism: The Chivalric Ideal in the World Novel of the Twentieth Century*. Berlin; Heidelberg: J. B. Metzler, 2021. XI, 270 pages. Hardcover ISBN 978-3-662-61931-5; Softcover ISBN 978-3-662-61934-6; eBook ISBN 978-3-662-61932-2. **M12**

Вранеш, Бранко. *Витезови модернизма: витешки идеал у српском и светском роману XX века*. Нови Сад: Академска књига, 2022. 532 стр. ISBN 978-86-6263-423-8 **M42** [Проширено издање монографије *The Knights of Modernism: The Chivalric Ideal in the World Novel of the Twentieth Century* на српском језику.]

Вранеш, Бранко. *Критичари у дијалогу: Р. Константиновић, Н. Петковић, А. Јерков о српској поезији 20. века*. Београд: Савез славистичких друштава Србије, 2023. 247 стр. ISBN 978-86-81622-11-7 **M42**
<https://ssds.org.rs/publikacije/>

СТУДИЈЕ:

Вранеш, Бранко. „Витезови и витешкиње Десанке Максимовић”. У *Песнички завичај Десанке Максимовић*. Ур. Светлана Шеатовић, Зорана Опачић. (Београд – Требиње: Институт за књижевност и уметност; Дучићеве вечери поезије; Задужбина „Десанка Максимовић”, 2019): 131–162. ISBN 978-86-7095-249-2 **M44**

Vraneš, Branko. „East of World Literature: from Azerbaijan to Serbia”. *Hüseyn Cavid və diünya ədəbiyyatı*. Respublika elmi konfransının: tezisləri: Bakı, 12 aprel 2019-cu il. (Bakı: Azərbaycan Dillər Universiteti, 2019): 9–16. **M33**

Вранеш, Бранко. „Хазарска полемика Милорада Павића и Мирослава Пантића”. У *Научни састанак слависта у Вукове дане 49/2*.

Лексикографско-енциклопедијска парадигма у српској прози. Савина српска архиепископија (1219–2019) – осам векова развоја српске духовности. (Београд: Филолошки факултет, Међународни славистички центар, 2020): 251–267. ISBN 978-86-6153-643-4. ISSN 0351-9066 **M51**

Вранеш, Бранко. „Ка поетици Кишовог *Пешчаника*”. *Књижевност, култура, идентитет: међународни зборник радова у част проф. др Јована Делића.* Уредници Светлана Шеатовић, Александар Јерков, Предраг Петровић. (Београд: Институт за књижевност и уметност, 2020): 473–487. ISBN 978-86-7095-262-1 **M14**

Вранеш, Бранко. „Сто година тумачења суматраизма Милоша Црњанског”. У *Научни састанак слависта у Вукове дане 50/2. Српски језик и књижевност данас – теоријско-методолошки аспекти проучавања, рецепције и превођења.* (Београд: Филолошки факултет, Међународни славистички центар, 2021): 299–314. ISBN 978-86-6153-675-5. ISSN 0351-9066 **M51**

Вранеш, Бранко. „Андрићева последња молитва”. *Значај српског језика за очување српског културног идентитета IV. Молитва између језика, књижевности и културе.* Уредник Милош Ковачевић. (Андрићград: Андрићев институт, 2022): 191–207. ISBN 978-99976-89-05-4 **M44**

Вранеш, Бранко. „Песничко искуство Милована Данојлића и Артура Рембоа”. *Стваралаштво Милована Данојлића – поезија, проза и есејистика.* Уредник Милош Ковачевић. (Андрићград: Андрићев институт, 2022): 57–73. ISBN 978-99976-89-03-0 **M44**

Вранеш, Бранко. „Српски модернисти у словеначким прегледима књижевности”. *Српска књижевност у историјама књижевности: поводом 225. годишњице рођења Павла Јосифа Шафарика: зборник радова са научног скупа одржаног 23. и 24. новембра 2021. године.* Уредник Злата Бојовић. (Београд: САНУ, 2022): 189–201. ISBN 978-86-7025-945-4 **M63**

Вранеш, Бранко. „*Santa Maria della Salute* Лазе Костића у песничком видокругу Бранка Миљковића и Борислава Радовића”. *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор* LXXXVIII (2022): 51–63. ISSN 0350-6673 **M23**
<https://doiserbia.nb.rs/issue.aspx?issueid=4311>

Вранеш, Бранко. „Српска мисао о књижевности у доба хипертекста”. *Књижевна историја* 54/176 (2022): 361–381. ISSN 0350-6428 **M23**
<http://www.knjizevnaistorija.rs/index.php/home/issue/view/kis.2022.54.176>.

Вранеш, Бранко. „Дучићев песнички модернизам”. *Јован Дучић – песник и дипломата: поводом сто педесет година од рођења: зборник радова са научног скупа одржаног 9. и 10. децембра 2021. године*. Уредник Јован Делић. (Београд: САНУ, 2022): 195–207. ISBN 978-86-7025-944-7 **M63**

ПРИКАЗИ:

Вранеш, Бранко. „Изазов езотеризма”. *Годишњак Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима: за школску 2020/2021. годину: година XVI* (Београд, 2021): 295–300. **M57**

Прилажемо сажетак структуре радова др Бранка Вранеша према категоријама које спадају у обавезне услове за избор у звање ванредног професора:

- Први услов по структури радова, предвиђено М20 (2 рада) или М51 (5 радова).
Остварено у потпуности: М23 (2) + М14 (1) + М51 (2).
- Други услов по структури радова, предвиђена научна монографија (М11 / М12 / М41 / М42).
Остварено у потпуности: М12 (1) + М42 (2).
- Трећи услов по структури радова, предвиђено М31 (1 рад) или М33 (1 рад).
Остварено у потпуности: М33 (1).
- Четврти услов по структури радова, предвиђено један М61 или М63.
Остварено у потпуности: М63 (2).

У складу са условима за избор у звање ванредног професора, према Правилнику о условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду (*Гласник универзитета у Београду*, бр. 192/16, 195/16, 199/17, 203/18 и 223/21) пријављени кандидат доцент др Бранко Вранеш и формално и суштински испуњава све прописане критеријуме, како оне који одређују врсте и структуру радова, њихов број по категоријама, тако и оне који воде научној афирмацији, представљају допринос раду институције и њеном месту у друштву, те афирмацији струке и општег статуса књижевности и њеног проучавања.

Доцент др Бранко Вранеш, другим речима, испуњава све обавезне услове за избор у звање ванредног професора, будући да има радове у одговарајућим категоријама, вишегодишње искуство у педагошком раду са студентима, високу позитивну оцену педагошког рада добијену у студентским анкетама током протеклог изборног периода и учешће у пројекту. Др Бранко Вранеш такође испуњава изборне услове за ванредног професора из области стручно-професионалног доприноса, доприноса академској и широј заједници и сарадње са другим високошколским, научноистраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству, који су, према одговарајућим тачкама из Правилника о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду, пописани у горњем делу извештаја.

То значи консеквентно изведено да након испуњених свих услова за избор у звање доцента, колега Вранеш испуњава сада све услове за избор у више звање. Он сада има знатно педагошко искуство, које је високо оцењено као међу колегама на катедри и факултету тако и у студентској анкети, али које је потврђено и на међународном плану. Искуство у раду са страним студентима и са младим научним подмлатком, које је проверено и на врхунским светским факултетима, представљају колегу Вранеша као више него поуздану гаранцију развоја србистике и нарочито проучавања српске, али и светске савремене књижевности.

Доцент др Бранко Вранеш је од избора за сарадника, асистента и доцента изузетно вредно радио са студентима и обављао све своје сарадничке и наставничке дужности. Посвећен, пун елана, стрпљив и приступачан, држао је вежбе и предавања, окупљао студенте и постигао лепе резултате у њиховом

мотивисању за учење и проучавање књижевности. Током назначеног периода доцент др Вранеш је уредно одржао све своје часове и консултације по плану, програму и предвиђеним распоредима, на горе побројаним предметима. Доцент др Бранко Вранеш је научним радом и његовом педагошком реализацијом испунио све услове да буде и ментор при изради докторских дисертација и дао допринос у обликовању будућих дисертација.

Доцент др Вранеш доприноси развоју интересовања за проучавање књижевности и настоји да појача промоцију српске књижевности у контексту светске књижевности, у чему је постигао веома лепе резултате. Учествојући у различитим форматима представљања српске књижевности и резултата њеног проучавања, колега Вранеш је већ дао леп допринос развоју свести о књижевности и култури, критици и хуманистичкој науци. Учествојући на трибинама, округлим столовима и промоцијама, колега није дозволио да остане заточен у академској кули од слоноваче, већ марљиво ради на обликовању стања критичке свести о књижевности и култури.

Прилика је да истакнемо колика је потреба за јачањем професорског кадра и колико је то важно у животу једне катедре, а посебно је то случај када се говори о књижевности која настаје и мења се пред нашим очима. Не само што је за нама невероватно велики обим књижевности двадесетог века, инфлација издања обележила је последње три деценије тог столећа које је данас „готово” исто колико и деветнаести век, већ се обим инфинитезимално увећава и у овом веку у којем је, да само то кажемо, већ објављено око четири хиљаде романа, и исто толико прича и збирки поезије. Ко то може да сагледа, а то је тек једна четвртина века. Сваки период у историји књижевности је, наравно, једнако захтеван у истраживању, али је степен неизвесности у приступу потпуно новим делима чак и да их нема баш оволико колико их има, посебан случај. У недавно писаном реферату за избор на истом предмету зато је било закључено како је важно истаћи да је у новој акредитацији већ усвојено проширење на Српску књижевност 20. и 21. века, што тражи од Катедре и њених наставника да критички, поетички и књижевноисторијски сагледају и ову набујалу литературу. То се мора учинити – замислимо какав би био поглед на српску књижевност у којем не би било књижевности од 1900. до 1923. године? Иако то поређење не стоји у сваком погледу, ипак се види колико је немогуће олако прећи преко прве две деценије двадесет првог века, које су већ за нама. Зато је број наставника, структура наставника и сарадника на овом

пољу веома битна и овај се предмет мора даље јачати кадровски како би Катедра и Факултет имали увид у најновије тенденције. Будући да смо већ у трећој деценији новог миленијума, и да акредитациони период сеже до краја те деценије, мора се водити рачуна о интеграцији савремене књижевности и њеној примарној критичкој, нарочито књижевноисторијској обради, што је изазов који стоји пред свим млађим наставницима на предмету, што је већ било истакнуто и у још нешто ранијем реферату за избор редовног професора. Колега Вранеш има апсолутно све квалификације за избор у више звање, а и за то да се тај избор схвати онако како то и мора бити, као избор који обухвата и нову акредитацију у којој је то избор за 20. и 21. век српске књижевности. Задатак је свих наставника и сарадника на овом предмету да се тој врсти труда посебно посвете, што је домен реализације рада доцента др Бранка Вранеша и после овог избора у којем ће га Комисија предложити за ванредног професора, будући да испуњава све услове за тај избор, па и смисао ове напомене, што ће и Изборно веће моћи да потврди чинећи и њега као у претходна два случаја професором целине савремене српске књижевности 20. и 21. века.

ОЦЕНА НАУЧНОГ РАДА

Доцент др Бранко Вранеш је објавио низ студија у научним часописима, зборницима, посебним издањима и публикацијама, у свим категоријама предвиђеним нашим прописима, као и две монографије од којих једна има две верзије јер је штампана и код реномираног немачког издавача научне литературе и код нас као капитална монографија. Колега Вранеш је постигао изузетан резултат у ономе што је пресудно, у развоју знања о књижевности. Тај развој бодови не могу да уоче и представе, те не само да их, бодова, има по предвиђеној структури и количини како то прописи налажу, већ има и нешто што ваља сачувати у нашем оцењивању рада кандидата, оцену стварног смисла проучавања књижевности. Није реч о продукцији и продукционизму, то су данас одлике доба у којем живимо и у којем је корпоративна моћ све свела на тржишну утакмицу сада и тобоже научних производа, већ је реч о смислу и сврси проучавања књижевности који се некада, у вртоглавој трци да се квантификовани резултати постигну, изгубе. Но колега Вранеш је, нашавши у својим раним студентским данима свој предмет истраживања, који афирмише српску књижевност на најбољи могући начин, и чији резултати су у

монографијама израслим из докторске дисертације, добили међународну афирмацију, показао шта се може постићи када се повољни услови за рад и предано проучавање књижевности реализују. У том смислу је колега Вранеш истакнути пример онога што треба радити: дати заокружено и целовито сазнање у области која је нова, аутентична, и то међународно афирмисати.

Као што се из приложене библиографије и радова види, Комисија је пред собом имала леп број радова са различитим предметима проучавања, што говори о научном и истраживачком профилу колеге Вранеша. Нису све садржајне библиографије исте, нити сви научни радови захтевају и показују исти степен студиозности и представљају једнак изазов. Зато је важно истаћи квалитативну црту постигнућа које је овај млађи научник већ дао и која су довела до високе кристализације у његовим монографијама, које имају међународни домет. Гледајући та дела, лако је закључити да је колега Вранеш испунио једно правило америчких универзитета који, најбољи међу њима, траже две монографије за тзв. тенијур трек положај, обично академски назван ајви-услов за избор. Да бисте на некој истакнутој катедри десет најбољих америчких универзитета, од којих је пола и међу десет најбољих на свету, коју листу предводи Харвард, могли да предајете, они предвиђају такав највиши ниво резултата да уз успех у раду са студентима и млађим колегама дате у изборном циклусу две вредне монографије и постигнете интернационалну препознатљивост. Слично је и са хабилитационим досијеом за избор у Француској, који подразумева капиталну монографију и њен еквивалент у збиру остварених радова на истој проблематици, која се може реализовати као једно дело стручног превода са приређивањем и његов исцрпни коментар/обрада. Једном речју, за овакво постигнуће, са једном међународно афирмисаном монографијом која је објављена у проширеном и прерађеном облику као капитална монографија и код нас, и још једном монографијом, новом критичком расправом у релевантним домену проучавања савремене књижевности, доцент др Бранко Вранеш био би биран у професорско звање које води до редовне професуре и на неком од најбољих светских универзитета. Нема сумње да за овакав резултат треба имати услове, као и то да их није лако стећи и доћи у прилику да се истражује у најбољој академској библиотеци на свету, и објављује у иностранству, али и без тога би јака воља и опремљеност да се консултује и изучи литература на више језика дала добар резултат када би се у нас вредновало на прави начин оно где се најбоље види научно

постигнуће: у писању капиталних монографија и њиховом презентовању међународној научној заједници. Смисао и сврха наших студија тако се најбоље реализује.

Радови колеге Вранеша су настајали у континуитету и показују истрајност и ширину интересовања и досега у истраживању. Они имају смирен, старински облик излагања и аргументације са наглашеном пажњом према детаљима и једним симпатичним ретро-маниром какав су имали неки стари професори пре наших времена, да у неком часу за упућене оставе неку назнаку, па ко зна, зна, а ко не зна, срам га било у друштву обавештених и у проблематику заиста уведених. Тако се деликатно прави разлика у пољу проучавања, а ко види и препознаје ове сигнале, додатно схвата са каквим знањем и ширином познавања се сусрео. Може се, нажалост, и сумњати како је та врста академског стила, некада цењена међу упућенима, данас ефикасна, али може се и подржати старинска елеганција до које она води и мислити како ће боља времена у којима ће уз мање вреве и жамора опет постати битно оно што је једино битно, стварна посвећеност а не ситно надметање, остати могућа само уколико сви на те нове, ниже манире и стандарде не пристану. Опет, времена су таква, да се и мање упућеним понекад мора ставити до знања шта ко зна, и ко је ко, да сада не наводимо примере какве би навели ти старци за којима се сада може само жалити, а сва је прилика да би неки од њих био узет из живописних представа о животињском царству и ко је ко, и шта је шта у њему. И у нашој дисциплини, проучавању савремене књижевности, осим поретка моћи дискурса мора да постоји и неки академски ред у којем се зна шта је шта и ко је ко.

Колега Вранеш је своју академску каријеру, рећи ћемо то са ведрим одобравањем и благо ироничном стилизацијом која је знак једног дугог дијалога, запечатио пишући већ као студент своје *последње витезове*. Није лако понети ту судбину, што би не само Хегелова етика аристократске инвестиције свега зарад стицања изврсности показала. Још горе од тога, заправо много боље али то не сме да се каже, већ два века траје крај уметности, па још није наступио, тако би могло бити и са витезовима – и после последњих ето опет последњих, а може бити и последњијих, мада тај облик речи логика српског језика не допушта. Уосталом, то да смо сви ми последњи, човек би лако рекао младом колеги ако то не би бацало сенку на светлу будућност која у Србији стоји пред овако посвећеним истраживачима. Колега Вранеш је

најавио своју мегало-студију о таквим витезовима у својој студентској књизи *Последњи витезови: огледи из књижевности*, у којој је и његова компаративна студија о Гогољу, и тако зацртао главни правац свог будућег развоја између компаратистике, филолошког ископавања неочекиваних веза и детаља, и једног жалом и сентименталношћу обојеног трагања за врлином у нестајању. Витез није социјални статус него унутрашње својство, један облик племенитости вишег етичког хоризонта саморазумевања и достојанства. Нашавши тако врло рано своје теме, било је само ствар времена да се прво као докторат, а онда у две верзије у које је он израстао, појави велика студија.

Да се сусретнемо са његовим *Витезовима модернизма* у издању Мецлера, једног од водећих немачких и европских издавача академских издања – *The Knights of Modernism: The Chivalric Ideal in the World Novel of the Twentieth Century* (Berlin; Heidelberg: J. B. Metzler, 2021. XI, 270 страна), а затим као капиталне монографије код нас у Академској књизи, то смо могли само прижељкивати и стрепети од тога. Има на почетку прошлог века један симболички зачетак када јунак једног романа чита Канта, и то једну његову много лакшу ствар о кретању звезда, и изгуби везу са практичним светом. Камо ли да је читао Хегела, или феноменологију последњих витешких врлина, која међутим још није готова у сваком погледу и која би могла бити животно дело колеге Вранеша, што није лако ни наћи као предмет истраживања, немоли целога живота носити и напоследку оставити као духовни легат. Још ће се једном у животу господин доцент професорски вратити томе да допише филозофију врлине и како је она у књижевности не само могућа већ и заштићена од удара бесловесне стварности. Неко од писаца ових редова који тада већ вероватно неће бити овде, са носталгијом окренутом унапред гледа на тај час у којем човек испуни своју судбину. У сваком случају, оно што Комисија може са великим задовољством да закључи, колега Вранеш је постигао највише што се у овој ствари може постићи, да свету предочи вредност српске књижевности и то образложи на беспрекорном светском нивоу и да интернационалну монографију, а да затим заокружено представи плод својих десетогодишњих студија у капиталној монографији за нашу академску публику.

У Мецлеровом издању студија о витезовима, у којој су наши писци ту где им је место, са светским писцима, дванаеста је књига у серији посвећеној светској књижевности, коју уређује одбор истакнутих компаратиста са

познатих светских универзитета из више земаља, дакле нашло се за њу место не само код овог угледног издавача него међу одабраним студијама из различитих академских средина. Да ништа друго није учинио и ништа друго није написао, колега Вранеш би овим прескочио сваку норму (које код нас нису у сваком погледу *норма*/лне), јер је реч о целовитој студији, монографији, о проблему који пре тога ни код нас, али може се рећи ни у свету у овом облику и предметности, није ни био уочен. Дозволићемо себи да то, као одлику рада на катедри и основном предмету, посебно истакнемо, јер се то и у општој методологији наука посебно вреднује, а то је откриће проблематике. Ништа не недостаје ни томе да се постојеће ствари и знања прошире и продубе, али свака наука посебну пажњу поклања потреби да се, не на силу, већ онда када је научна заједница за то спремна, открије нови домен или начин проучавања. Тако се – када је већ речено проблематика, нека буде речено и то – мења поље проучавања, при чему појам проблематике може да се схвати као код Алтисера: епохални хоризонт знања и његовог обликовања. Како се од једне, пре колеге Вранеша, не посебно истакнуте приче у Матавуљевом опусу, стиже до тога да у српској и светској књижевности постоји посебан поетички симптом изврности и етичке диспозиције узвишености која није нужно социјално означена и везана за аристократију као друштвени статус, већ за отменост духа и узвишеност душе? То је капацитет критичке имагинације која предмнева сопствени налаз и откриће, а затим се у њега удубљује као да је већ ту иако га тек ваља наћи. Феноменологија открића, дакле не оне научне згоде кад се жива свест научника подстакне тако што падне јабука или зрачење оштети филм у фиоци, када је човеку досадно док се вози трамвајем на чиновнички посао у патентном заводу, већ онда када у благости постојања којем се каже једно француско *да* одједном наступи узнемирење са наклоношћу, а не отпором, та феноменологија коју смо овде хтели да дочарамо структуром овог исказа одлика је посебне надарености. Витезови су се појавили у пољу проучавања зато што један млади човек није оклевао да види далеку везу мотива у Гогољевој причи и није помислио да је то неко већ открио, већ је поверовао себи да је позван за откриће. Па му није ништа преостало него да, док чита причу да припреми испит, упадне у замку изврности и наредних десет година свог живота проведе са измишљеним витезовима, али у најбољем могућем студирању књижевности. Измишљено у великим делима светске књижевности којима припадају и наша, она која пишу Андрић, Црњански и Киш у овом

истраживању, а с временом ће се допунити списак, то значи бити у видокругу хуманистичког смисла и врлине. Зато не улазећи у ситне ствари које су педантно расветљене, ваља уочити и високо вредновати главно постигнуће, целину овог захвата. Проучавање књижевности ће имати смисла док се овако откривају велике ствари, било да је то целина једног односа књижевности и стваралачког духа, као на пример у музици што је било истраживано и о томе извештено у ранијим рефератима, или онако како је то постигао доцент др Вранеш којем се овде изриче оцена о научном резултату. Тај резултат подразумева огромну литературу о великим светским писцима, где се о Џојсу, Ману и Булгакову, са јасном вољом да се покаже ширина светске књижевности (можда још додати и Лампедузу) пише на нивоу капацитета да се о сваком од ових аутора да посебан докторат, цела монографија. То је ново филолошког рада, херменеутичке способности и правог изучавања.

О томе да овде, међутим, постоји нека врста јаза између издања, сведоче два детаља. Први показује да међународно издање на енглеском почиње једним духовитим обраћањем *отменом читаоцу*, које је изостало у српском издању. Има слободу које код нас готово да нису дозвољена, осим када неко пробије ту опну предрасуде. Али колега Вранеш не одустаје лако, и то је особина коју такође вреди истаћи. Зато српско издање има духовите наслове који су пастиши, у витешком маниру, из старих романа. Колега Вранеш, као окаснели витез, бори се да се прошири ово подручје борбе и да посвемашња усамљеност занесених душа буде мања када отворе његову књигу: биће ту нешто да укрепи потребите и подржи ослабљене. Уосталом, постоји нека врсте поетике наслова у неком ужем кругу проучаваоца, која се овако развија и која такође о нечему сведочи. Ту где има духа он се и испољава.

Несрећа звана корона утицала је на динамику пријема ове студије у њеној међународној верзији, а врло љубазна светска цена једног примерка, таман да се не може купити него само посудити из библиотеке, говори о томе како све има своје наличје, па и светске прилике. Та рђава пракса, коју су њени противници оценили као тзв. дабл дипинг, један посебно одвртан гест на пријемима кад не зна гост шта је доста, тако и светски издавачи, довешће до револуције и отвореног приступа, али то не умањује него само чини ексклузивнијим овај високи резултат до којег је стигао колега Вранеш, и када то суров уговор са страним издавачем буде допустио, књигу треба ослободити и пустити у праву циркулацију. Уз неколико примера на нашој катедри за

општу књижевност, и још неку катедру за стране литературе, ово је повратак једном давном времену, рецимо од Недића до Савковића, када су наши докторати имали интернационални облик и статус. Било би лепо када би се постигло на нашем факултету и организовало да најбољи резултати нашег научног подмлатка могу овако видети света, односно да свет може видети наше резултате.

Стоји нам на располагању раскошно објављено издање Академске књиге, које се појавило годину дана касније, проширено, допуњено оним што би страном читаоцу могло бити вишак и ослобођено неких елементарнијих увода у питања која су тамо имала бити разложена и препричана за оне од којих се не може очекивати да баш и то, о нама, знају. Тако смо добили умало па шест стотина страница великог формата, да добијеш упалу мишића држећи књигу сатима пред собом па би издавач можда размислио о томе да дода сталак за читање уз њу. Ко од те ергономске тешкоће не посустане, мамљен лепим стилем и разложном аргументацијом, видеће зашто Црњански, Андрић и Киш стоје пред Џојсом, Маном и Булгаковом. Блистав тренутак када се види шта смо имали, али и доменторове толеранције који је могао, знајући себе и то с ким има посла, тражити да се ова теза провери на опусу Борислава Пекића, и врати унатраг макар до Достојевског, што би с обзиром на пословичну брзину кандидата обезбедило може бити још једну деценију посвећеног живота. А ипак, ако Мишкин није последњи витез светске књижевности у најдубљем смислу речи, онда ни светска књижевност није оно што смо некада давно, у младости, и током дијалога које су износили пред студенте Никола Милошевић и Драган Стојановић, заједно држећи неку врсту дијалошког часа, мислили и што нам је од узбуђења мутило поглед. Теорија *идиота* као врхунац витешког идеала, али који претходи и који нема у себи црту персифлаже као Дон Кихот, и Пекићева систематска персифлажа сваке витешкости, осим оне која пише са осмехом (сам Пекић је ваљда од свих светских писаца чак и физички највише личио на Дон Кихота), то само хоће рећи да има и нешто пре и нешто после и да осим тога што смо добили више него што нам је икада било потребно у овој ствари, а нисмо ни знали да постоји та потреба, то је колега Вранеш открио, морамо тражити преко тога и преко свега, јер где нема превише, нема ни довољно. Сви су важни Пекићеве ликови изобличени последњи витезови и у мери тог изобличења види се природа и карактер овог доба којем је колега Вранеш приступио од Црњанског до Киша. И кад неко претера у сваком

погледу, као колега Вранеш, нарочито у погледу врлине тумачења, онда не приличи једној оваквој комисији да не тражи још и много више тога истог и сличног, тако да баш буде премного можда неком ко би се усудио да штогод пита или приговара, или зановећа, или измисли нешто, а не може, јер су сви критеријуми више него испуњени, а у врлини се отишло високо. Што је, истина, тешко признати, такви су људи увек били и биће. Међутим, већ је текст о Тамилу и Мишкину написан 2012, а ово питање није изостало из студије, показало како далекосежно колега Вранеш налази примарну интуицију у свом истраживању. Од тога се кренуло, томе се треба и вратити, овај пут не због Алтисеровог корака уназад, већ због Бенјаминовог Ангелуса Новуса, колико славног толико и несхваћеног као ветра који би могао да одува сва спасења. Да је из тог извора помало све и кренуло, то је ствар оне перцепције чији је исход био овај велики рад, али Мишкин је истовремено и крај. Фигура Мишкина, па то је, ако се сме рећи уз мало претеривање, сваки прави тумач књижевности који сваком делу прилази онако како Мишкин приступа људима, истичући сву врлину сваког бића, што је одиста христолика похвала стварању, и један супраетички постулат којем нико није дорастао. Тумач књижевности, као такав, савршени је *идиот* који нико не може да постане, права фигура Мишкина, то је горња граница феноменологије и оно што обавезује на постфеноменологију и постхерменеутику. Ово нижи облици свести не могу да разумеју. Рекло би се да је у три генерације овог трагања резултат нужно морао да стигне до овог сазнања. Једном речју, када се разуме сва филолошка усредсређеност, и велика акумулација знања, и када се тумаче тако велика дела српске и светске књижевности, онда настаје овакав, капиталан рад, и тако је он већ и оцењен у првим критичким одјецима. С временом, он ће добијати на значају.

Оцена овог рада колеге Вранеша, дакле, има се унапредити у односу на оно што је већ бивало казано у време одбране доктората и бирања за доцента, јер је књига која је написана хабилитација у најбољем смислу речи. Та је категорија љубазно нестала из наших закона, ваљда је затурена између бројева, емова и подела категорија, и нарочито ангажмана у широј друштвеној заједници који је веома важан критеријум филолошке и научне изврности, таман такав да се одузме Нобелова награда већини добитника, али хабилитације су биле прави стари докторати, а овде је дошло до такве дораде да је пред нама целовита капитална међународна монографија, еквивалент

десет година систематског напорног рада. И најбоље о њему сведочи оно чега у њему још нема, филозофије витештва, коначног тумачења зашто је комплекс последњих витезова заправо оцена целине једне епохе, а на то смо циљали подсећајући на откриће проблематике. Није овде само реч о неколико изузетних светских писаца, међу које су стали наши најбољи аутори, него о томе да нешто постоји у читавом епохалном луку што се мора изнова разумети.

До тада, ваља читати и видети како се у књижевној имагинацији одсликавају, пресликавају и креирају варијетети знања и односа према витешкој традицији, наслеђу и ономе што се са витештвом добија или губи. Историја једне отмености која није каћиперан став него својство карактера, које је са убитачном прецизношћу и стрпљењем колега Вранеш прво рашчитао а затим контекстуализовао, може да збуни јер се јавља где се не би баш очекивала. Ко би за Џојса или Булгакова очекивао да је то важан аспект њихове поетике и уметничке убедљивости? Или за Андрића и Киша? За Мана и Црњанског, да, али за ове ауторе је то већ померање угла проучавања којим је овај изнутра хабилитациони захват и споља раван епистемичком хтењу: да се покаже систем знања и изађе из њега, дакле један постфукоовски рад, иако није тако стилизован и самога себе неће тако да представи. Постхерменеутика која се с временом појавила као предмет изучавања, и пре свега расправе, што нас чека у књизи која следи, нужно излази на сцену овог трагања. То није само привремено затомљени сензибилитет, оно зашто је Бенјамин окупирао душу младог човека, нити интрузија непосредног окружења и неког досадног старца који иде околу и цвањка свима да је Гадамер писао пре шездесет година и да се мора читати и Мејасу који нема куда, једно од места постфилозофских сусрета, то је нужност у мишљењу на почетку овог века. Дијалошка природа тумачења није питање избора него нужности самог тумачења. У том смеру су се ствари даље развијале.

То како су се развијале показује студија *Критичари у дијалогу: Р. Константиновић, Н. Петковић, А. Јерков о српској поезији 20. века* (Београд: Савез славистичких друштава Србије, 2023) у којој се сада већ на нешто умеренијих двеста педесет страница реконструираше, врло критички, дијалог неколико тумача, од чега двојица чине и један део историје овог предмета на Катедри Филолошког факултета. Узимајући *Биће и језик*, највећу студију, осмотомну, икада написану о српској књижевности, и највише запостављен и идеолошки оцењени рад једног контроверзног тумача, филозофа и писца

(награђеног Ниновом наградом), доцент др Вранеш је показао да неће робовати предрасудама. То не значи да колега Вранеш нема на уму и шире консеквенце, наравно да их има и пажљив је да ослободи простор расправе од онога што такав контекст чини, дајући унапред основне напомене и крчећи простор за своје тумачење. Има и право, не своди се све на заблуде једне епохе или њених слуга, то је најбољи пут да се буде у забуни само данашњој и постане исто тако слуга данашњег времена као што је неко робовао заблудима неког ранијег доба. У тумачењу културне историје није препоручљиво то ни тада било, ни данас могло бити, то битно смањује рок трајања тумачења. Тако да, имајући на уму опште и полемички тачне оцене које су изречене не само о књигама и текстовима Радомира Константиновића, којих је било и међу члановима ове комисије, већ потребу да се види шта је стварни допринос који та углавном политичка штета не би смела да сасвим одузме, опет се мора мислити о књижевности. И зато је колега Вранеш прво стрпљиво показао место овог великог рада који се не своди на улогу Константиновића у идеолошко-политичкој сфери, о којој је назначено оно што је било потребно, а затим ушао у расправу о самој ствари тумачења књижевности.

Студију отвара кратак преглед ових полемичких нијанси, али са јасним раздвајањем заблуда и достигнућа, да би се одмах растумачио однос младог Новице Петковића и Радомира Константиновића, затим развој тог односа који је добијао полемичку димензију и говорио о једној врсти методолошког раскола, али и о још нечему. Затим се гледа „случај” тумачења поезије Душана Матића, а онда у наредном поглављу и Момчила Настасијевића.

Метикулозно реконструишући, оцењујући и тумачећи позиције оба тумача, колега Вранеш није пропустио да укаже и на то да би се у једном новом читању могло показати какосу, и колико су, додуше у односу на супротне тенденције, ова два тумача били у хоризонту својих епоха, више од онога што је, како каже Вранеш, афинитет једног критичара. Мимо методологије, епистемологије и старински речено духа епохе, ето где се на крају показује како су критичари били ближи него што то њихова реторика показује и воља за супремацијом допушта. Шта значи, као нека врста „анксиозности утицаја”, да се мисао једног ипак може наћи у подлози другог?

Питање Настасијевића, којем је Петковић посветио свој средишњи напор, рад на издавању и тумачењу Настасијевића би могао бити његово животно дело, још више показује оно што се у претходном примеру видело као

надреализам и његово трајање, које је углавном Константиновићево духовноисторијско исходиште (а могао се ту појавити и демон Марка Ристића, који ће провирити на страницама које следе) – сада то мора бити централни догађај нашег савременог песништва, у овом његовом домену, који је могуће лоцирати између Настасијевића и Попе (који је већ привукао пажњу колеге Вранеша у другом раду и који ће тек доћи на ред). Сад је ситуација обрнута, овде је Петковић, или би требало да буде, на свом терену (надреализам је као и своју младост он одбацио). Није овде толико питање психологије критике, и да ли одбацивање својих ранијих ставова треба да буде експлицитно, имплицитно или изведено преко онога преко којег су ти рани ставови формулисани, већ надметања у врлини, напоскон витештва у критици.

Када детаљно, са великим бројем укрштања и повезница разлучи Константиновићево становиште, Вранеш са једнаком пажњом, посвећеношћу и уважавањем показује становишта Новице Петковића, премда је питање да ли је елан критике једнак иако овај део студије има преко педесет страница. У тој детаљности описа, међутим, понегде се од покушаја да све буде прегледно и прецизно губи основна нит разлике, онај облик начелности расправе који је заправо битан. Јасно је да ваља доказати како је однос релевантан, али је у сазнајном смислу још важније поставити две целине тумачења једну уз другу и према другој, ту више није битно да ли постоји непосредност и подударане у детаљима, било као позитивно преузимање или као одбацивање. Вртлог евиденције, да у сваком реду постоји референца, даје тежину и темељну истраженост тексту, али да ли је то одиста потребно? Рекло би се да у тој блискости и разлици, некадашњем цитирању и узајамном подстицању, али и полемици и разликовању, долази до тога да је Настасијевић добро сагледан на два различита начина. Синтетички суд, чији смисао није коме дати за право, већ како заокружити поглед на један предмет тако вредан какво је најбоље српско песништво, афирмише заправо саму књижевност. Појмови као што је екстензија и анксиозност, који су се уз то појавили, и посебно угао критичке херменеутике каква је Хиршова, или сенке Хегела, Хајдегера и Адорна које промичу, а могле су бити и друге (као што промакне и Витгенштајн), те исцрпно познавање наше критичке сцене и текстова све до најмлађих учесника дебате (колеге Аврамовића), говоре и о исцрпности и о пажњи да се целина једне слике покаже у свом њеном трајању.

Завршни део књиге посвећен је постхерменеутичкој улози професора Јеркова, те ће се на страницама које следе о овом делу књиге најстарији члан ове Комисије изузети, а ни Комисија неће улазити у све нијансе ове критичке расправе, препуштајући је веома блиским сарадницима и њиховој осведоченој вољи и потреби за, наглашавамо, критичким дијалогом. Две су ту напомене битне. Прва је да је положај завршног дела монографије такав да он и не утиче на оно што је до сада речено и установљено, а то препоручује доцента др Вранеша за више звање. До краја књиге колега Вранеш се држи истог, разложног академског приступа, јаке филолошке аргументације и извођења закључака на основу текстова и њиховог самеравања. Отуда овај такође критички дат део књиге свакако потврђује вредност рада и резултате доцента др Вранеша. Друга напомена је такође битна, она је да су три члана комисије, професори Петровић, Бошковић и Владушић рецензенти ове књиге, што значи да је објективизован и јавно изречен њихов суд на основу којег је ова књига и објављена. Даћемо зато неколико делова из ових рецензија које су писане пре и независно од овог конкурса.

Проф. др Предраг Петровић истиче како „научна монографија доц. др Бранка Вранеша поступно, прегледно и систематично прати херменеутичке дијалоге тројице тумача српске поезије двадесетог века – Радомира Константиновића, Новице Петковића и Александра Јеркова. Бранко Вранеш полази од оцене да дијалог између Радомира Константиновића и Новице Петковића о српским песницима, првенствено Душану Матићу и Момчилу Настасијевићу, представља ‘неуралгично место српске књижевне критике друге половине 20. века’. Еволуција Константиновићевог и Петковићевог дијалога у великој мери је обликовала методологију тумачења српског модернистичког песништва у данашњем тренутку.” У даљем тексту рецензије се каже да „као могући одговор на питање како тумачити књижевност након постструктурализма, када смо суочени са непостојањем коначне истине тумачења, јавља се хермејеутика Александра Јеркова, којој је посвећено друго поглавље монографије. У овом поглављу Бранко Вранеш наставља да прати питање легитимитета тумачења, истичући да се Константиновићеви, Петковићеви и Јерковљеви погледи на књижевност не могу расклопити и поново склопити у хегелијанску тријаду тезе, антитезе и синтезе, као што би се дало помислити на основу садржаја ове књиге. Јер нити су Константиновић и Петковић били у потпуно антитетичком односу, нити Јерковљева

постхерменеутика представља синтезу њихових методологија тумачења.” На основу тога се закључује како „Студија Бранка Вранеша отвара низ актуелних питања о слободи и легитимизацији интерпретације, сагледавајући их из визуре компетентне и пажљиво одабране теоријске и критичке литературе”, и на основу тога се препоручује ова научна монографија за објављивање.

Професор др Бошковић је видео да се студија Бранка Вранеша појављује у „можда последњем ‘хуманистичком’ моменту”, и то као апел: „остајући без критичарског дијалога остаћемо без књижевности, без традиције, па и без модернизације, без динамичног истраживачког хоризонта, у неком музеју, да не кажемо на гробљу критика и књижевних дела. Представљајући нам дијалог двојице/тројице наших критичара, Бранко Вранеш ће нас такође подсетити да је дијалогско читање питање елементарног опстанка хуманистике, а повратак филологији, критичарској реторици, мишљењу и полемици, која помно прати текстове, једини пут да се општа места замене конкретним знаковима и значењима, што би значило да се уместо мистификаторског искупљења у стереотипима треба изложити ризицима. А Други, он је увек ризик”, каже се у рецензији. Вранеш пише „одмерено и паметно, не изражавајући наклоност ни једној ‘идеолошкој’ опцији”, водећи „своју расправу где и треба да иде: ка разумевању смисла српске поезије.” Тако се стиже до суда како излагање „Стратегије ‘де/конституције’, ‘само/оспоровања’, ‘мар/гино-критике’ и појмове ‘хермејеутике’, ‘херменеусие’, ‘херменеусије’, за Јеркова су процедуре мишљења и тумачења које ограничавају херменеутичку вољу успостављања (над)моћи тумачења над текстом. Између преиспитивања сопствених становишта и начина мишљења у односу на општа становишта, самооспоровања и прогресивног тумачења, у далекосежном отпору критици моћи и афирмацији дијалога/конфликта са другим, гради се јерковљевска методологија читања и разумевања и то пре свега као методолошка перспектива. Бранко Вранеш упорно скреће пажњу баш на овај, методолошки аспект Јерковљевих студија”. И затим се закључује: „Шта остаје нама после ове монографије? Њен експлицитни позива на перманентно читање теорије и књижевности, решеност да на путу закључака њеног аутора, кренемо истим путем, или подстакнути његовим идејама негде даље... У дијалог, полемику. У Хајдегерово схватање полемоса, у којем се ослобађа бивствовање, људска судбина, иманентна веза бивствовања са другим. У дијалог, полемику, расправу која је борба за све бивствујуће, за, рецимо, књижевност, која као

раскол и отвореност раздваја и спаја, здружује и држи скупа оно што раздваја, јер се у њему и по њему као сукобу догађају свет, човек, (српско) биће, (српска) књижевност и култура,” те монографија препоручује за штампу уз оцену да је колега Вранеш „одговоран, децентан, паметан, слободан од стереотипних идеолошких позиционирања, на ‘линији’ елементарно грађанског, просветитељског и рационалног читања и тумачења књижевности. А његов ‘стил’, дискурс, ненаметљив, скоро прозиран, непретенциозан, ненаметљив а заводљив, грађански одмерен и коректан, за сваку је похвалу. Цена овакве елементарне слободе и елементарне памети је огромна. Али само по ту цену треба мислити и живети књижевност.”

Налазећи да је „добра страна књиге *Критичари у дијалогу*” то да „разумевање односа између два критичара преиспита, провери и нијансира”, сматра проф. др Владушић да „Вранеш изводи компаративно читање Константиновићеве и Петковићеве анализе поезије Душана Матића и Момчила Настасијевића. Резултати тог читања су у неки руку изненађујући. Вранеш наиме, показује да тај ускраћени дијалог испрва није био ускраћен, него експлицитан, а на крају и врло плодан”, затим закључујући како „Вранеш очигледно тежи већој слободи тумачења, али крајњи домашај ове тежње није преокретање односа Петковић–Константиновић, већ успостављање везе између двојице тумача и указивање на блиске увиде у њиховом читању Матића и Настасијевића без обзира на методолошку и идејно-политичку разлику.” Оно што се затим указује јесте да „вештим одабиром прикладних цитата и њиховим прецизним тумачењем, Вранеш прегледно излаже концепт постхерменеутике Александра Јеркова који полази од захтева упућеног херменеутици да на постмодерни изазов одговори игром (смисла). Та игра се у перспективи Јеркова види као спој хермејеутике и херменеусије, где прва представља стратегију успостављања смисла (текста), а потом (само)оспоравања тог смисла, док друга тежи да ипак одреди правац те игре конституције и де-конституције. Спој хемејеутике и херменеусије Вранеш именује као дијалошку постхерменеутику.” Све то је разлог да се закључи како „Бранка Вранеша одликује добра обавештеност и смисао за детаљ у тексту, који му омогућује да примети и разјасни танане, једва видљиве полемичке варнице између критичара којима се бави. Томе треба придодати и прецизност његовог стила, прегледну композицију књиге, као и способност да јасно резимира увиде чиме комуникативност књиге у најбољем смислу те речи. На крају, али не и најмање

битно: Вранеш је одмерен аутор који своју позицију не намеће етикетирањем заступника другачијег мишљења о књижевности чиме отвара простор за дијалог. У времену у коме је тог простора све мање, ова одлика аутора књиге *Критичари у дијалогу* заслужује посебну похвалу.”

Објективизујући овај део реферата јавно изреченим судовима већег дела Комисије и поштујући вољу најстаријег њеног члана да се у оцени завршног дела с респектом за њене налазе изузме, лако је закључити како је својом научном монографијом доцент др Бранко Вранеш постигао све оно што природа овог конкурса и правила на којима је он заснован предвиђају, па ће се Комисија окренути ка томе да у најкраћим цртама укаже и на друге појединачне студије које су предмет овог конкурса.

Студија „Витезови и витешкиње Десанке Максимовић” (*Песнички завичај Десанке Максимовић*. Ур. Светлана Шеатовић, Зорана Опачић. Београд – Требиње: Институт за књижевност и уметност; Дучићеве вечери поезије; Задужбина „Десанка Максимовић”, 2019) показује како је колега Вранеш своју тему нашао и у делу наше славне песникиње која је радо читана у њеном молитвеном обраћању Цару Душану и заступању себарског жала, а овде се убедљиво показује да је било и „властелинства” у њеном песничком ставу. Од онога што се лакше установило, да је још од 1929. и студијом о Јованки Орлеанки и *Зеленим витезом* годину дана касније, нешто зачето, до тога да се не само крајем шездесетих, већ и поткрај живота 1979. као „молитвени оклоп” и 1983. као „властелинство” ова проблематика налази у целини једног значајног песничког опуса. Проблематика је, дакле, важна, независно од необичности да је витешка карактеризација била толико присутна у критичким освртима на песникињу. Текст има значај у предмету који је представио, али има значај и по томе што дограђује опус једног тумача, диверсификује предмет поучавања и показује његову општост.

Рад „East of World Literature: from Azerbaijan to Serbia” (*Hüseyn Cavid və dünyə ədəbiyyatı. Respublika elmi konfransının: tezisləri*: Ваки, 12 април 2019-су ил.Ваки: Азәрбајсан Дилләр Университети, 2019) такође се ослања на дело Десанке Максимовић, које разматра уз азербeјцанску поезију и Цавида Хусеина. Дајући преглед проучавања светске књижевности, колега Вранеш указује на то да је Десанка Максимовић представила нашим читаоцима азербeјцанску поезију дајући преводе из Грузије и Азербeјцана 1961. Утврђена је и једна далека могућна паралела два песника.

Студија „Хазарска полемика Милорада Павића и Мирослава Панћића” (*Научни састанак слависта у Вукове дане 49/2. Лексикографско-енциклопедијска парадигма у српској прози. Савина српска архиепископија (1219–2019) – осам векова развоја српске духовности. Београд: Филолошки факултет, Међународни славистички центар, 2020*) врло је пажљиво изведена студија једног посебно необичног и занимљивог сусрета двојице историчара књижевности, али још више писца и историчара. Могло би се рећи да је у овом раду скована методологија за књигу о критичким дијалозима, а да је распон књижевне имагинације и филолошке прецизности оквир у којем ће се кретати херменеутичка имагинација. Овај текст је дискретан омаж књижевном историчару и знак једне лепе пажљивости која није само питање академских манира, а сазнање о природи и статусу знања у књижевној имагинацији његов вредан резултат.

Рад „Ка поетици Кишовог Пешчаника” (*Књижевност, култура, идентитет: међународни зборник радова у част проф. др Јована Делића. Уредници Светлана Шеатовић, Александар Јерков, Предраг Петровић. Београд: Институт за књижевност и уметност, 2020*) такође је облик омажа, ментору и најстаријем професору на предмету, који се посебно бавио делом Данила Киша. Ту се показују погледи професора Делића на дело Данила Киша, па би се могло рећи како је то прилог такође критичким дијалозима, што очито посебно привлачи колегу Вранеша, али и историји критика на Катедри за српску књижевност са јужнословенским књижевностима. Рад је и прилог разумевању поезике српске књижевности у доба постмодернизма и врло јасном суду о статусу *Пешчаника* у том контексту.

И „Сто година тумачења суматраизма Милоша Црњанског” (*Научни састанак слависта у Вукове дане 50/2. Српски језик и књижевност данас – теоријско-методолошки аспекти проучавања, рецепције и превођења. Београд: Филолошки факултет, Међународни славистички центар, 2021*) прилог је у домену историје критике и воље овог проучаваоца да суочава различите погледе више актера у тексту чија је библиографија дугачка колико и цео, дозвољеним бројем карактера ограничен текст. Прилог „неговању културе дијалога”, дакле, доказује конзистенцију научних истраживања и интересовања колеге Вранеша.

Важно је у раду „Андрићева последња молитва” (*Значај српског језика за очување српског културног идентитета IV. Молитва између језика,*

књижевности и културе. Уредник Милош Ковачевић. (Андрићград: Андрићев институт, 2022) истаћи да се, независно од питања односа према профилу религије и политици друге Југославије, види нека врста Андрићеве песничке врлине којој се овде даје за право да осенчи почетак и крај живота великог писца једном врстом молитвеног, у најширем смислу, става.

Компаратистичка студија „Песничко искуство Милована Данојлића и Артура Рембоа” (*Стваралаштво Милована Данојлића – поезија, проза и есејистика*). Уредник Милош Ковачевић. Андрићград: Андрићев институт, 2022) враћа нас у оно подручје рада колеге Вранеша које стоји у светској књижевности и положају српске књижевности у њој. Овде се у троуглу Растка Петровића и Тина Ујевића, доцније и Николе Бертолина, и будућег песника открива како су деликатни одједи који могу дати необичне резултате у развоју једне књижевне, песничке и преводилачке сцене, водећи ка Блumu и анксиозности утицаја, којег смо већ видели у монографији о критичарима. Није час да се претпостави како је оно што је био критички дијалог овде начето као нека врста поетичког, песничког дијалога, али је то сасвим легитимно, иако се тиме не жели све што је колега Вранеш повезати и представити као неки мега-концепт.

Има и радова које диктира тренутак, позив и потреба, али је згодно када тумач и у таквој ситуацији уме да нађе оно што је на неки начин печат његовог тумачења, критике, и дијалога, као што је то случај у раду „Српски модернисти у словеначким прегледима књижевности” (*Српска књижевност у историјама књижевности: поводом 225. годишњице рођења Павла Јосифа Шафарика: зборник радова са научног скупа одржаног 23. и 24. новембра 2021. године*). Уредник Злата Бојовић. Београд: САНУ, 2022), који тешко да би настао да није било подстицаја, али који, када јесте настао, представља доследно заступање идеја светске књижевности, компаратистике невезане за идеологије и државе и критичког дијалога као главног опредељења. Па опет, у подлози, јасно је овај отмени приступ показао и нешто више од строго стручних питања, која су, дакако, јасно изложена и потврђена. Однос посебности и југословенскости оставио је печат и на овим дијалозима и виђењу српске књижевности у погледима који су били на располагању словеначком читаоцу.

„Santa Maria della Salute Лазе Костића у песничком видокругу Бранка Миљковића и Борислава Радовића” (*Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор LXXXVIII*, 2022) краћи је, али одличан интеркомпаративан рад у

којем се опет прати песнички дијалог неколико изузетних стваралачких личности у српској књижевности који показује решења, али и рекло би се тешкоће, на које су наишли Миљковић и Радовић. Дубински истраживач налази спону Радовића и Исидоре Секулић, али ето већ у следећем кораку Орбинија и Страбона, то је заштитни знак истраживачке воље овог филолога, који ће преко средњовековне литературе као извора довести песника до најактуелнијих тема овог тренутка – контроле рађања, здраве исхране, уништавања екосистема... Није погрешно усред најдубље филологије бити савремен.

Та црта савремености, уколико се у њу посумњало, биће резантно афирмисана радом „Српска мисао о књижевности у доба хипертекста” (*Књижевна историја* 54/176, 2022) који од Андреја Тишме и Павића креће у системски преглед проблема у ширем оквиру, од једног другог Џојса, Мајкла, у широком луку кроз светску књижевност. Обавештено и сигурно, без залетања у помодност понуде али и са јасном свешћу да се и у овом облику може одиграти нешто што је поетички значајно, колега Вранеш је проговорио о питањима која су пре неку деценију деловала као да ће потпуно променити слику културе, што за сада није био случај, не само због „раскорака између могућности и стварности”.

Колега Вранеш је у материјалу дао и студију „Дучићев песнички модернизам” (*Јован Дучић – песник и дипломата: поводом сто педесет година од рођења: зборник радова са научног скупа одржаног 9. и 10. децембра 2021. године. Уредник Јован Делић*), која се и сама отвара дијалогом од Винавера до Скерлића, а онда плејаде критичара и што је још важније, савремених песника, међу којима ето и Рембоа, што се није морало очекивати када је реч о Дучићу. Тако се Дучић контекстуално подупире, а интересовања колеге Вранеша у компаративним истраживањима још једном потврђују. Воља за модерност, одлика коју до сада нисмо именовали, једна је од црта које покрећу истраживања Бранка Вранеша. Модерност, не нужно модернизам.

У предатом материјалу налази се и научна рецензија књиге Немање Радуловића написана за *Годишњак Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима*. Она је скрупулозан преглед главних одлика ове веома занимљиве и подстицајне студије колеге Радуловића, и сама прилог критичким дијалозима. Ствар је праве отворености да се колеге читају

и прате развој критичке мисли, па је то комплимент и *Годишњаку* и овом мањем раду.

Узимајући, дакле, целину ових истраживања која проширују и допуњују оно што је раније уз монографије већ речено, јасно је да доцент др Вранеш истом методологијом, добро разрађеном и доследно спроведеном, и са сличним интересовањима у различитим смеровима гледајући, дошао до низа вредних закључака и показао најбоље домете свог разумевања књижевности. Оно што је у великом речено за монографије, све би се у нешто мањем, по обиму, могло поновити и за његове студије које га високо препоручују за професорско звање.

Завршна оцена и предлог Комисије

Комисија је у приложеном материјалу за избор једног ванредног професора за Српску књижевност 20. века нашла у радовима доцента др Бранка Вранеша изврстан научни материјал, који у сваком погледу испуњава све критеријуме за избор у ово звање, а заправо их и превазилази, представља зрелу научну личност и самосталног тумача савремене српске књижевности, али и компаратисту са међународним дометом. У овом реферату поступно је и исцрпно документовано све што правилници предвиђају и о томе се водило рачуна, сваки је услов проверен и установљено је да је он испуњен и премашен. Доцент др Бранко Вранеш је остварио одличне резултате као наставник на предметима везаним за Српску књижевност 20. века, а по новој акредитацији и 21. века, потврдио компетенцију и добар академски глас, завредео респект колега, и показао своју отмену колегијалност у разним приликама и околностима, стекао и наклоност студената и заузео лепо место у књижевној јавности. У њему ће Филолошки факултет имати ускоро и редовног професора, а наша критика добити низ нових, вредних монографских остварења. Комисија је зато веома задовољна досадашњим радом доцента др Бранка Вранеша, имала је задовољство да га проучи и оцени домете дијалога за који се кандидат заложио, те резултате својих повољних налаза овим излаже Већу које ће га правично оценити и вредновати.

Комисија након детаљног увида у све приложене радове и целокупну конкурсну документацију има задовољство да Већу предложи да се доцент др Бранко Вранеш изабере за ванредног професора за ужу научну област Српска књижевност, предмет Српска књижевност 20. века (узимајући у обзир и нову акредитацију у којој је и 21. век).

У Београду, 6. 10. 2023. г.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

др Александар Јерков,
редовни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду

др Предраг Петровић,
редовни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду

др Драган Бошковић,
редовни професор Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу

др Слободан Владушић
редовни професор Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду

др Часлав Николић
редовни професор Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу